

قوانین

نقل از شماره ۱۷۳ ۴ روزنامه رسمی کشور
وزارت امور خارجه

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون مربوط بقرارداد حمایت اموال فرهنگی هنگام جنگ و قانون مزبور که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم.
ماده اول - قانون مربوط بقرارداد حمایت اموال فرهنگی هنگام جنگ که به تصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.
ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند. بتاريخ دهم اسفند

ماه ۱۳۳۷

قانون مربوط بقرارداد حمایت اموال فرهنگی هنگام جنگ

ماده واحده - قرارداد حمایت اموال فرهنگی هنگام جنگ مشتمل بر چهل ماده و یک آئین نامه اجرائی و یک پروتکل و سه قطعه نامه که در ۱۴ مه ۱۹۵۴ از طرف نماینده تام الاختیار ایران در لاهه بامضاء رسیده تصویب میشود.
قانون فوق که مشتمل بر ماده واحده و متن قرارداد ضمیمه است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه یکشنبه سوم اسفند ماه یک هزار و سیصد و سی و هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

اصل فرمان همایون و قانون در دفتر نخست وزیر است.

نخست وزیر

قرارداد حمایت اموال فرهنگی هنگام جنگ

کنفرانسی که طرف سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد بمنظور تهیه و تصویب قرارداد حمایت اموال فرهنگی در صورت وقوع جنگ و آئین نامه اجرائی آن قرارداد و پروتکل مربوط بقرارداد حمایت اموال فرهنگی در صورت وقوع جنگ دعوت شده بود بنا بدعوت دولت هلند از ۲۱ آوریل تا ۱۴ مه ۱۹۵۴ در لاهه تشکیل یافته و اساس طرح هائی که

قوانین

از طرف سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد تنظیم شده بود مورد شور قرارداد متن های زیر از طرف کنفرانس مزبور مورد توجه واقع گردید.

قرارداد لاهه برای حمایت اموال فرهنگی در صورت وقوع جنگ و آئین نامه اجرائی آن .

پروتکل برای حمایت اموال فرهنگی در صورت وقوع جنگ .

قرارداد و آئین نامه و پروتکل مذکور که متن های آنها ب زبان انگلیسی و اسپانیولی و فرانسه و روسی تهیه شده و منضم بان سند میباشد .

سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد متن های مزبور را بزبانهای رسمی دیگر کنفرانس عمومی خود نیز ترجمه خواهد نمود .

بعلاوه این کنفرانس سه قطع نامه دیگر نیز تصویب کرده است که همچنین منضم باین سند میباشد

بناء علیهذا امضا کنندگان زیر که از طرف دولتهای خود رسماً مجاز بوده اند این سند نهائی را امضاء کردند

در لاهه در تاریخ ۱۴ مه ۱۹۰۴ بزبانهای انگلیسی و اسپانیولی و فرانسه و روسی تنظیم گردیده که اصل آن اسناد و ضمیمه آنها در سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد ضبط و تودیع می شود
طرف های معظم متعاهد

با توجه باینکه اموال فرهنگی در جریان جنگهای اخیر شدیداً لطمه دیده و در اثر توسعه وسایل فنی جنگی بیش از پیش مورد تهدید تخریب واقع می باشد با علم باینکه تمام اقوام در فرهنگ جهانی سهیمند و لطمه باموال فرهنگی هر قوم بمنزله لطمه باموال فرهنگی کلیه بشر می باشد با توجه باینکه حفظ اموال فرهنگی برای کلیه اقوام جهان اهمیت بسیار دارد و لازمست اموال مزبور را مورد حمایت بین المللی واقع گردد

به پیروی از اصول حمایت اموال فرهنگی در صورت وقوع جنگ که در قراردادهای لاهه مورخ ۱۸۹۹ و ۱۹۰۷ و در پیمان واشنگتن مورخ ۱۵ آوریل ۱۹۳۵ مقرر گردیده است با توجه باینکه حمایت این اموال وقتی مؤثر خواهد بود که در زمان صلح اقداماتی برای تأمین آنچه از نظر ملی و چه از نظر بین المللی بعمل آید

با تصمیم باخذ کلیه تدابیر ممکنه برای حمایت اموال فرهنگی مواد ذیل را مقرر میدارند :

فصل ۱ - مقررات عمومی مربوط بحمايت

ماده ۱ - تعريف اموال فرهنگي .

در این قرارداد اموال زیر قطع نظر از منشأ و مالک آنها اموال فرهنگی محسوب میگردد .

قوالین

الف - اموال منقول و غیر منقولی که برای فرهنگ ملل دارای اهمیت زیادی می باشد از قبیل آثار معماری، هنری یا تاریخی، مذهبی یا غیر مذهبی، مناظر باستانی، مجموع ساختمانهایی که از این حیث دارای ارزش تاریخی یا هنری می باشد، آثار هنری و نسخ خطی و کتب و سایر اشیاء که دارای ارزش هنری تاریخی یا باستانشناسی باشد و همچنین مجموعه های مهم کتب و اسناد و نمونه های تقلیدی (Reproduction) اموال مذکور در فوق

ب - بناهایی که منظور اصلی و واقعی از آنها حفاظت و نمایش اموال منقول فرهنگی مذکوره در بند (الف) می باشد مانند موزه ها - کتابخانه های بزرگ بایگانی ها و همچنین پناه گاههایی که در صورت وقوع جنگ اموال منقول فرهنگی مذکوره در بند (الف) در آنجا نگاهداری میشود.

ج - مراکزی که در آنجا تعداد قابل توجهی اموال فرهنگی مشروحه در بنده (الف) و (ب) وجود دارد و مراکز آثار تاریخی گفته میشود.
ماده ۲ - حمایت اموال فرهنگی.

بموجب مفاد این قرارداد حفاظت اموال فرهنگی شامل حمایت و محترم شمردن اموال مزبور می باشد:

ماده ۳ - حفاظت اموال فرهنگی

طرف های معظم متعهد تعهد مینمایند هنگام صلح و سائل حفاظت اموال فرهنگی واقع در سرزمین خود را در مقابل نتایج متصوره از جنگ با اقداماتی که بنظرشان مناسب باشد فراهم سازند.

ماده ۴ - محترم شمردن اموال فرهنگی.

طرف های معظم متعهد تعهد مینمایند اموال فرهنگی را چه در سرزمین خود و چه در سرزمین یکی از طرف های معظم متعهد محترم شمرده استفاده از اموال مزبور و از وسایل محافظت آنها و از مناطق مجاور آنها را بنحوی که در صورت وقوع جنگ موجب تخریب آنها یا آسیب پانها باشد ممنوع ساخته و از هر عمل خصمانه ای در باب آنها خودداری نمایند.

۲ - تخلف از تعهد مذکور در بنده (الف) این ماده جایز نخواهد بود مگر در مواردی که الزامات نظامی اجباراً چنین تخلفی را ایجاب نماید.

۳ - طرف های معظم متعهد بعلاوه تعهد می نمایند هر گونه عمل دزدی و چپاول و دستبرد با اموال فرهنگی را جلوگیری نموده - ممنوع و عند الزوم متوقف سازند و نگذارند بهیچوجه نسبت بآنها اقدامات تخریبی بعمل آید و از مصادره اموال فرهنگی منقول واقع در خاک طرف متعهد معظم دیگر خودداری نمایند.

۴ - هر گونه عمل انتقامی بر علیه اموال فرهنگی را ممنوع میسازند.

۵ - یکی از طرف های متعهد نمیتواند با استناد این که طرف دیگر تعهدات مربوط به محافظت مذکور در ماده ۳ را مزاعات نموده است خود را از الزاماتی که این ماده ایجاب مینماید آزاد بداند.

قوانین

ماده ۵ - اشغال

۱ - طرف‌های معظم متعاقد که کلیه یا قسمتی از سرزمین طرف متعاقد دیگر را اشغال مینمایند باید در حدود امکان مساعی مقامات ملی صالحه کشور اشغال شده را برای حفاظت و نگاهداری اموال فرهنگی تأمین کنند.

۲ - چنانچه اقدام فوری برای حفاظت اموال فرهنگی واقع در سرزمین اشغال شده که در نتیجه عملیات جنگی آسیب دیده لازم گردد و مقامات ملی صالحه نتوانند بدان بپردازند دولت اشغال‌کننده در حدود امکان لازم‌ترین اقدامات حفاظتی را با همکاری نزدیک مقامات مزبور بعمل خواهد آورد.

۳ - هر یک از طرف‌های معظم متعاقد که افرادی که نهضت مقاومت (Resistance) آنها حکومت قانونی می‌شمارد توجه افراد مزبور را حتی الامکان نسبت به لزوم مراعات مقررات این قرار در قسمت مربوط به محترم شمردن اموال فرهنگی جلب خواهند نمود.

ماده ۶ - علامت‌گذاری اموال فرهنگی

طبق مقررات ماده ۱۶ اموال فرهنگی را میتوان به‌لائم مخصوص مجهز نمود تا تشخیص آنها تسهیل گردد.

ماده ۷ - اقدامات از نظر نظامی.

۱ - طرف‌های معظم متعاقد تعهد مینمایند از زمان صلح در مقررات و دستوراتی که جهت سربازان خود تنظیم مینمایند ترتیبات خاصی برای مراعات این قرارداد منظور دارند و هم در زمان صلح نزد افراد نیروی نظامی خود روح احترام نسبت به فرهنگ و اموال فرهنگی همه ملل را پیروورانند.

۲ - و نیز تعهد مینمایند از زمان صلح در نیروی نظامی خود ادارات یا افراد متخصصی تهیه نمایند که مأموریت آنها مراقبت و احترام اموال فرهنگی بوده و با مقامات کشوری مأمور حفاظت اموال مزبور همکاری کنند.

فصل دوم - حفاظت مخصوص

ماده ۸ - اعضاء حمایت مخصوص.

۱ - تعداد محدودی پناهگاه را که برای حفاظت اموال فرهنگی منقول در صورت وقوع جنگ در نظر گرفته شده و همچنین مراکز آثار تاریخی و سایر اموال فرهنگی غیر منقول را که دارای اهمیت زیادی باشد میتوان تحت حمایت مخصوص قرارداد مشروط بر اینکه:

الف - با مراکز صنعتی یا با هر هدف نظامی مهم که نقطه حساس باشد مانند فرودگاه - ایستگاه رادیو - مؤسساتی که برای دفاع ملی کار میکنند بندر - ایستگاه نسبتاً مهم ارتباطی بحد کافی فاصله داشته باشد

ب - بمنظور نظامی مورد استفاده قرار نگیرد.

۲ - پناهگاه برای محافظت اموال منقول فرهنگی نیز میتواند هر کجا واقع شده

قوانین

باشد تحت حمایت مخصوص قرار گیرد مشروط بر اینکه طوری ساخته شده باشد که برحسب احتمال بیماران نتواند بآن لطمه‌ای وارد نماید

۳ - یک مرکز آثار تاریخی که برای نقل و انتقال افراد و ذخایر نظامی حتی بعنوان ترانزیت بکار برده شود در حکم مرکز است که بمنظورهای نظامی مورد استفاده قرار گرفته و همچنین است هنگامی که در آن عملیاتی انجام میشود که رابطه مستقیم با اقدامات نظامی داشته باشد و محل اقامت افراد نظامی یا تولید مصالح جنگی قرار گیرد

۴ - مراقبت یکی از اموال فرهنگی مذکور در بند (۱) از طرف نگهبانانیکه برای این امر ملبس بلباس مخصوص نگهبانی هستند با حضور نیروی پلیس که برحسب عادت مأموران نظام عمومی است در مجاورت آن مال فرهنگی منظور نظامی محسوب گردد.

۵ - چنانچه یکی از اموال فرهنگی مذکور در بند (۱) این ماده در نزدیکی یک هدف نظامی مهم بمفهوم این بند واقع باشد میتواند تحت حمایت مخصوص قرار گیرد مشروط بر اینکه طرف معظم متعهده‌ی که چنین تقاضائی را می‌نماید متعهد گردد که در صورت وقوع جنگ از هدف مزبور هیچگونه استفاده نظامی نکند و بخصوص اگر بندر یا ایستگاه راه آهن یا فرودگاه باشد و هرگونه رفت و آمد را از آنجا منحرف سازد در این صورت باید انحراف در زمان صلح بعمل آید.

۶ - حمایت مخصوص از اموال فرهنگی در زمان صلح به وسیله ثبت آنها در دفتر بین‌المللی حمایت فرهنگی بعمل می‌آید این ثبت فقط طبق مفاد این قرارداد و تحت شرایطی که برای اجرای آن در این موافقت‌نامه پیش‌بینی شده انجام میگردد.

ماده ۹ - مصونیت اموال فرهنگی تحت حمایت مخصوص.

اطراف معظم متعهد متعهده‌ی نمایند مصونیت اموال فرهنگی تحت حمایت مخصوص بمحض ثبت آنها در دفتر بین‌المللی با خودداری از هرگونه خصومت نسبت به آنها محترم شمارند و از بکار بردن اموال مزبور و حوالی آنها (غیر از مواردی که در بند ۵ ماده ۸ پیش‌بینی شده بمنظور نظامی خودداری نمایند.

ماده ۱۰ - علامت‌گذاری و بازرسی.

اموال فرهنگی تحت حمایت مخصوص باید در زمان جنگ دارای علائم مشخصی در ماده ۱۶ بوده و همانطور که در آئین‌نامه اجرائی پیش‌بینی شده) برای بازرسی بین‌المللی آزاد باشد.

ماده ۱۱ - سلب مصونیت

۱ - چنانکه یکی از اطراف معظم متعهد نسبت بیکی از اموال فرهنگی تحت حمایت مخصوص از تعهداتی که طبق ماده ۹ نموده تخلف نماید طرف مقابل تا زمانی که این تخلف ادامه دارد از تعهدی که نسبت بمصونیت اموال مزبور نموده آزاد خواهد بود مع هذا هروقت میسر گردد اخطار خواهد کرد که در مهلت معقولی بآن تخلف خاتمه داده شود.

۲ - در خارج از موردی که در بند (۱) پیش‌بینی شده مصونیت یک مال فرهنگی

قوانین

تحت حمایت مخصوص نمیتواند سلب گردد مگر در موارد استثنائی الزامات نظامی غیر قابل احتراز و منحصرأ تا موقعی که الزام وجود دارد. این الزام فقط از طرف شخصی میتواند تشخیص داده شود که رئیس تشکیلاتی بالاتر یا لاقلاً برابر با یک لشکر باشد. در کلیه مواردی که اوضاع اجازه دهد تصمیم سلب مصونیت قبلاً در مدتی کافی بطرف ابلاغ میگردد.

۲ - طرفی که مصونیت را سلب مینماید باید در کمترین مدت ممکن کتباً با ذکر علل کمیسر کل اموال فرهنگی را که در آئین نامه اجرائی پیش بینی شده مستحضر سازد.

فصل سوم - حمل و نقل اموال فرهنگی

ماده ۱۲ - حمل و نقل تحت حمایت مخصوص.

۱ - حمل و نقلی که منحصرأ مخصوص اموال فرهنگی چه در داخل کشور و چه مقصد سرزمین دیگری باشد ممکن است طبق تقاضای طرف معظم متعاقد ذینفع تحت حمایت مخصوص و شرایط پیش بینی شده در آئین نامه اجرائی بعمل آید

۲ - حمل و نقل تحت حمایت مخصوص با مراقبتی که جنبه بین المللی دارد و در آئین نامه اجرائی پیش بینی شده و با علامت مشخصی که در ماده ۱۶ تعیین گردیده بعمل خواهد آمد

۳ - طرف های معظم متعاقد از هر گونه عمل خصمانه نسبت بحمل اموال تحت حمایت مخصوص خودداری خواهند نمود.

ماده ۱۳ - حمل و نقل در موارد فوری.

۱ - چنانچه یکی از اطراف معظم متعاقد تشخیص دهد امنیت بعضی از اموال فرهنگی اقتضا میکند که آنها را بجای دیگر منتقل سازد و این عمل بقسمی فوریت داشته باشد که طرز عمل پیش بینی شده در ماده ۱۲ را نتواند بخصوص در آغاز جنگ مراعات نماید در آنصورت حمل و نقل ممکن است بعلامت مشخص مذکور در ماده ۱۲ مجهز گردد مگر در مواردی که طبق مفاد ماده ۱۲ تقاضای مصونیت گردیده و رد شده باشد جریان حمل و نقل باید در حدود امکان با اطلاع طرف های متخاصم برسد. حمل و نقل بطرف سرزمین کشور دیگر چنانچه صریحاً مصونیت داده نشده باشد نمیتواند بهیچوجه مجهز بعلامت مشخصه باشد.

۲ - اطراف معظم متعاقد در حدود ممکنه احتیاطات لازمه را بعمل خواهند آورد تا حمل و نقلی که در بند اول این ماده پیش بینی شده و مجهز بعلامت مشخص است از عملیات خصمانه ای علیه آنها محفوظ بماند.

ماده ۱۴ - مصونیت در موارد توقیف و تصرف غنیمت.

۱ - در مقابل توقیف و تصرف غنیمت اموال زیر مصونیت دارند.

الف - اموال فرهنگی که از حمایت پیش بینی شده در ماده ۱۲ و همچنین ماده

۱۳ بهره مند است.

قوالبین

- ب - وسایل حمل و نقل که منحصرأ مخصوص انتقال اموال مزبور باشد .
۲ - این ماده بهیچوجه حق بازدید و بازرسی را محدود نمی‌سازد .

فصل چهارم - کارمندان

ماده ۱۵ - متصدیان .

کسانی که مأمور حمایت اموال فرهنگی هستند باید در حدودیکه با مقتضیات امنیت مطابقت نماید بنفع اموال مزبور مورد احترام واقع گردند و چنانچه در دست طرف مقابل گرفتار شوند و اموالی که موظف بحمايت آنها هستند نیز بدست طرف مقابل افتد باید بتوانند بانجام وظیفه خود ادامه دهند .

فصل پنجم - علامت مشخص

ماده ۱۶ - علامت قرارداد .

۱ - علامت مشخصه قرارداد عبارت است از یک لوحه (ECU) که پائین آن نوکدار بوده صفحه آن دارای دورنگ آبی و سفید است (یک مربع آبی که یک زاویه آن در نوک لوحه قرار گرفته و یک مثلث آبی بالای مربع مزبور این دو شکل در هر طرف تشکیل یک مثلث سفید میدهند) .

۲ - این علامت یا منفرداً بکار می‌رود و یا سه مرتبه بشکل مثلث (یک علامت در پائین) طبق شرایط مذکوره در ماده ۱۷ تکرار می‌شود .

ماده ۱۷ - مورد استعمال علامت .

۱ - علامت مخصوص که سه مرتبه تکرار میشود فقط در موارد زیر استعمال می‌گردد .

الف - اموال فرهنگی غیر منقول تحت حمایت مخصوص .

ب - حمل اموال فرهنگی تحت شرایطی که در ماده ۱۲ و ۱۳ پیش‌بینی شده است .

ج - پناهگاههایی که تحت شرایط مذکوره در آئین‌نامه اجرائی تدارک میشود .

۲ - علامت مشخصه بصورت منفرد فقط در موارد زیر استعمال میشود .

الف - برای اموال فرهنگی که تحت حمایت مخصوص نیست .

ب - برای اشخاصی که طبق مقررات اجرائی مأمور بازرسی هستند .

ج - برای کسانی که مأمور حمایت اموال فرهنگی هستند .

د - در مورد برك های هویتی که در آئین‌نامه اجرائی پیش‌بینی شده است .

۳ - در صورت وقوع جنگ استعمال علامت مشخصه جز در مواردی که در بندهای

بالای این ماده ذکر گردیده و همچنین استعمال علامتی شبیه بعلامت مشخصه بهر منظوری ممنوع میباشد .

۴ - علامت مشخصه را نمیتوان روی اموال فرهنگی غیر قابل منقول نصب نمود

مگر اینکه در عین حال پروانه ای که بوسیله مقامات صالحه طرف معظم متعاهد امضاء و تاریخ گذارده شده نیز در کنار آن نصب گردد .

فصل ششم - حدود اعمال قرارداد

ماده ۱۸ - اعمال قرارداد .

۱ - علاوه بر مقرراتی که باید از زمان صلح معتبر باشد هنگامیکه جنگی اعلام شود یا هر برخورد مسلحانه دیگری بین دو یا چند طرف معظم متعاهد واقع گردد حتی اگر حالت جنگ بین یک یا چند طرف رسماً شناخته نشده باشد قرارداد حاضر قابل اعمال خواهد بود.

۲ - قرارداد هنگام اشغال تمام یا قسمتی از سرزمین یکی از اطراف های معظم متعاهد نیز قابل اعمال خواهد بود حتی اگر اشغال مزبور بدون مقاومت نظامی بعمل آمده باشد.

۳ - چنانچه یکی از دول متخاصم عضو این قرارداد نباشد معذک دولی که عضویت دارند در روابط بین خود متعهد باین قرارداد خواهند بود.

علاوه چنانچه دولت غیرعضو اظهار دارد که مقررات قرارداد را می پذیرد تا زمانی که آنها را مورد اجرا قرار میدهد سایرین نیز نسبت بآن متعهد خواهند بود .
ماده ۱۹ - جنگهایی که جنبه بین المللی ندارد.

۱ - در صورت وقوع جنگی که جنبه بین المللی ندارد و در سرزمین یکی از طرفهای معظم متعاهد واقع میشود هر یک از طرفین منازعه مکلف است مقررات این قرارداد را لاقبل در قسمتی که مربوط باحترام نسبت باموال فرهنگی میباشد اعمال نماید.

۲ - متخاصمین سعی خواهند نمود از طریق موافقت های مخصوص تمام یا قسمتی از مقررات دیگر این قرارداد را نیز بموقع اجرا بگذارند.

۳ - سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد میتواند وسایل خود را در اختیار متخاصمین بگذارد.

۴ - اجرای مقرراتی که در بالا ذکر گردید در وضع حقوقی متخاصمین تأثیری نخواهد داشت .

فصل هفتم - اجراء قرارداد

ماده ۲۰ - آئین نامه اجرائی :

نحوه اجرای این قرارداد در آئین نامه اجرائی که جزء لاینفک آن بشمار میرود تعیین گردیده است .

ماده ۲۱ - دول حامی :

این قرارداد و آئین نامه اجرائی آن با کمک دول حامی که مأمور حفاظت منافع طرف های متخاصم هستند بمورد اجرا گذاشته میشود .

ماده ۲۲ - طریق مصالحه .

۱ - دول حامی در هر مورد که بفتح اسوال فرهنگی مفید بدانند بخصوص اگر

قوانین

راجع به اجراء با تفسیر مفاد این قرارداد و آئین نامه اجرائی آن اختلافی بین طرف های متخاصم وجود داشته باشد به آنها کمک و همراهی خواهند کرد .

۲ - بدین منظور هر یک از دول حامی میتواند بدعوت یکی از طرف های متخاصم یابد عوت مدیر کل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد یا با اختیار خود بطرف های متخاصم پیشنهاد نماید که مجمعی مرکب از نمایندگانشان بخصوص مقاماتی که مأمور حفاظت اموال فرهنگی میباشند لدیالاقضاء در سرزمین بیطرف مناسبی تشکیل دهند .
طرفهای متخاصم موظفند پیشنهاد راجع بشکلیل مجمع ترتیب اثر دهند .

دول حامی شخصیتی از یکی از دول بیطرف یا شخصیتی که از طرف مدیر کل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد معرفی شده باشد بطرف های متخاصم پیشنهاد مینمایند تا پس از قبول ملل از طرف متخاصمین بسمت ریاست در این مجمع شرکت نماید .
ماده ۲۳ - کمک سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد (Umesco)

۱ - طرف های معظم متعاقد میتوانند بمنظور تأسیس سازمانهای حمایت اموال فرهنگی یا برای هر موضوعی که مربوط به اجراء این قرارداد و آئین نامه اجرائی آن باشد از کمک فنی سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد استمداد جویند .

یونسکو در حدود برنامه و امکانات خود این کمک را خواهد نمود .

۲ - سازمان مجاز خواهد بود به ابتکار خود در این خصوص بطرف های معظم متعاقد پیشنهادهایی بدهد .

ماده ۲۴ - موافقت های مخصوص :

۱ - طرف های معظم متعاقد راجع به مسئله ای که حل جداگانه آنرا صلاح بدانند میتوانند به انعقاد موافقت نامه های مخصوص مبادرت نمایند .

۲ - هیچگونه موافقت مخصوص نمیتواند از حمایتی که این قرارداد برای اموال فرهنگی و کارمندان به آن تعیین نموده است بکاهد .

ماده ۲۵ - انتشار قرارداد :

طرف های معظم متعاقد مینمایند هنگام صلح و هنگام جنگ متن این قرارداد و آئین نامه اجرائی آنرا تا سرحد امکان در ممالک خود منتشر سازند و بخصوص متعاقد میگردند آنرا در برنامه های تعلیمات نظامی و حتی المقدور کشوری وارد نمایند بنحوی که کلیه ساکنین مخصوصاً نیروی نظامی و مأمورین حفظ اموال فرهنگی اصول آنرا بدانند .

ماده ۲۶ - ترجمه و گزارش :

طرف های معظم متعاقد ترجمه رسمی این قرارداد و آئین نامه اجرائی آنرا بوسیله مدیر کل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد برای یکدیگر خواهند فرستاد .

۲ - بعلاوه لااقل هر ۴ سال یکمرتبه گزارشی حاوی اطلاعاتی که مناسب بنظر آنان برسد و راجع باشد به اقداماتی که بعمل آورده اند و یا از طرف ادارات آنها برای اعمال این قرارداد و آئین نامه اجرائی آن تهیه و یا در نظر گرفته شده است بمدیر کل یونسکو خواهند داد .

قوانین

ماده ۲۷ - جلسات .

۱ - مدیرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد میتواند با تصویب شورای اجرائی یونسکو نمایندگان طرفهای معظم متعاقد را برای تشکیل جلسه دعوت نماید و نیز موظف است در صورتی که لااقل یک پنجم از طرفهای معظم متعاقد تقاضا نمایند باین دعوت اقدام کند.

۲ - بدون آنکه بوظایف دیگر مجمع که از لحاظ این قرارداد و مقررات اجرائی آن بدان محول شده است لطمه ای وارد آید مجمع مأمور خواهد بود مسائل مربوط به اجرای این قرارداد و آئین نامه اجرائی آنرا مورد مطالعه قرار داده و در آن بابت توصیه هائی نماید.

۳ - بعلاوه مجمع میتواند چنانچه اکثریت نمایندگان طرفهای معظم متعاقد حضور داشته باشند طبق ماده ۳۹ اقدام بتجدید نظر در قرارداد و آئین نامه اجرائی آن بنماید.

ماده ۲۸ - ضمانت اجراء .

طرفهای معظم متعاقد تعهد مینمایند در حدود قوانین جزائی خود تدابیر لازمه اتخاذ نمایند تا اشخاصی که نسبت باین قرارداد تخلف نموده یا دستور ارتکاب بتخلف داده اند قطع نظر از تابعیت آنها مورد تعقیب و تنبیه جزائی یا انتظامی قرار گیرند.

مقررات نهائی

ماده ۲۹ - زبان .

۱ - این قرارداد بزبانهای انگلیسی - اسپانیولی - فرانسه و روسی تنظیم گردیده است و هر ۴ متن متساویاً معتبر میباشد.

۲ - سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد ترجمه هائی نیز بزبانهای رسمی دیگر کنفرانس عمومی تهیه خواهد نمود.

ماده ۳۰ - امضاء

این قرارداد مورخ بتاریخ ۱۴ مه ۱۹۵۴ میباشد و تا ۳۱ دسامبر ۱۹۵۴ برای امضاء کلیه دولی که در کنفرانس ۲۱ آوریل الی ۱۴ مه ۱۹۵۴ لاهه دعوت شده بودند باز خواهد بود .

ماده ۳۱ تصویب .

۱ - این قرارداد طبق مقررات قانون اساسی هر یک از دول امضاءکننده بتصویب خواهد رسید.

۲ - اسناد مصوب بمدیرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد تسلیم خواهد گردید.

ماده ۳۲ - الحاق .

این قرارداد از روزیکه معتبر میگردد برای الحاق کلیه دولی که در ماده ۳۰ اشاره شده است و آنرا امضاء نکرده اند و همچنین دولی که از طرف شورای اجرائی سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد برای الحاق بان دعوت شدند باز خواهد بود.

قوالین

الحاق با تسلیم سند مربوط بمدير كل سازمان تربيتي و علمي و فرهنگي ملل متحد انجام ميگيرد .

ماده ۳۳ - قوت قانوني :

۱ - اين قرارداد سه ماه پس از تسليم پنج سند مصوب آن قوت قانوني خواهد يافت
۲ - بعداً نيز قرارداد براي هريك از اطراف معظم متعاقد سه ماه پس از تسليم سند مصوب يا سند حاكي از الحاق قابل اجرا خواهد بود .

۳ - موارد پيش بيني شده در مواد ۱۸ و ۱۹ باسناد مصوبه با سند الحاقی که اطراف متخاصم قبل يا بعد از شروع جنگ يا اشغال تسليم نموده باشند اثر فوري خواهد داد . در اين موارد مدير كل سازمان تربيتي و علمي و فرهنگي ملل متحد باسرع طرق مراتب پيش بيني شده در ماده ۳۸ را ابلاغ خواهد نمود .

ماده ۳۴ - اعمال واقعي قرارداد .

۱ - دول طرف هاي قرارداد از هنگام قابل اجراء بودن آن هريك بسهم خود كليه اقدامات لازم را بعمل خواهند آورد در پايان مدت شش ماه قرارداد بمورد اجراء واقعي گذاشته شود .

۲ - ابتدای مدت شش ماه برای دولی که بعد از قابل اجراء بودن قرارداد اسناد مصوب یا حاکی از الحاق خود را تسليم نمایند از تاريخ تسليم خواهد بود .

ماده ۳۵ - توسعه سرزمين هاي مشمول قرارداد :

هريك از طرف هاي معظم متعاقد ميتواند هنگام تصويب يا الحاق يا بعداً هر موقع ديگر بوسيله يادداشتي خطاب بمدير كل سازمان تربيتي و علمي و فرهنگي ملل متحد اعلام دارد که اين قرارداد شامل كليده يا يکي از سرزمين هائي خواهد بود که طرف مزبور روابط بين المللي آنرا عهده دار ميشود . اين يادداشت سه ماه پس از وصول داراي اثر خواهد بود .

ماده ۳۶ - ربط با قراردادهای قبلي :

۱ - در روابط بين دولي که بوسيله قراردادهای لاهه راجع بقوانين و رسوم جنگ زميني (IV) و بمباران بوسيله نيروهاي دريائي در زمان جنگ (IX) .

(خواه قرارداد ۲۹ ژوئيه ۱۸۹۹ و خواه قرارداد ۱۸ اکتبر ۱۹۰۷) نسبت بيکديگر تعهداتي دارند و اطراف اين قرارداد نيز ميشانند اين قرارداد مکمل قرارداد (IX) و آئين نامه پيوست قرارداد (IX) ميشانند و علامت مشروحه در ماده ۱۶ نسبت به مواردی که اين قرارداد و آئين نامه اجرائي آن براي استعمال آن علامت مشخص نموده اند جانشين علامت مشروحه در ماده ۵ قرارداد (IX) مذکور خواهد بود .

۲ - در روابط بين دولي که بوسيله پيمان واشنگتن مورخ ۱۵ آوريل ۱۹۳۵ براي حفاظت مؤسسات هنري و علمي و آثار تاريخي (پيمان زوريخ) نسبت بيکديگر تعهداتي دارند و اطراف اين قرارداد نيز ميشانند اين قرارداد پيمان زوريخ را تکميل نموده و بجای پرچم مخصوص مشروحه در ماده ۳ پيمان مذکور علامت مشروحه در ماده

قوانین

۱۶ این قرارداد در مواردی که این قرارداد و آئیننامه اجرائی استعمال آنرا مشخص نموده بکار می‌رود.

ماده ۳۷ - فسخ :

۱ - هر یک از طرف‌های معظم متعاهداً میتواند بنام خود و سرزمینهایی که روابط خارجی آنها را عهده دار است قرارداد را فسخ نماید.

۲ - فسخ بوسیلهٔ سند کتبی که به مدیرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد تسلیم میگردد اعلام میشود.

۳ - فسخ یکسال پس از وصول سند مبنی بر اعلام آن عملی میشود مع الوصف چنانچه در انقضای یکسال مهلت فسخ طرف فسخ کننده ملزم برود در جنگ شود اثر فسخ تا خاتمه مخاصمات یا در حال تا زمانی که عملیات اعاده اسواال فرهنگی بمبدء خود خاتمه نیافته است معلق خواهد ماند.

ماده ۳۸ - ابلاغ :

مدیرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد دول منظور در موارد ۳۰ و ۳۲ و همچنین سازمان ملل متحد را از دریافت کلیه اسناد مصوبه و الحاقی با پذیرش مذکور در مواد ۳۱ و ۳۲ و ۳۹ و اعلامیه ابلاغ و فسخ که مواد ۳۵ و ۳۷ و ۳۹ ذکر گردیده مطلع خواهد ساخت.

ماده ۳۹ - تجدید نظر در قرارداد و آئین نامه اجرائی آن.

۱- هر یک از طرف‌های معظم متعاهد میتواند پیشنهاد نماید در قرارداد و آئین نامه اجرائی آن اصلاحاتی بعمل آید. کلیه پیشنهاد های اصلاحی که بدین طریق داده میشود مستقیماً مدیرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد تسلیم خواهد گردید که او نیز متن آنرا بکلیه طرف‌های معظم متعاهد ابلاغ و در عین حال درخواست خواهد نمود که در ظرف چهار ماه اطلاعات زیر را ارسال دارند.

الف - آیا مایلند برای مطالعه پیشنهاد اصلاح کنفرانس تشکیل گردد.

ب - یا عقیده دارند باید پیشنهاد اصلاح بدون تشکیل کنفرانس پذیرفته شود.

ج - یا عقیده دارند پیشنهاد اصلاح بدون تشکیل کنفرانس رد شود.

۲ - مدیرکل پاسخ های واصله را بمنظور اجرای مفاد بند اول این ماده بکلیه طرف‌های معظم متعاهد ابلاغ خواهد نمود.

۳ - چنانچه کلیه طرف‌های معظم متعاهد که نظر خود را طبق مفاد بند (ب)

این ماده در موعده مقرر به مدیرکل اعلام داشته اند اطلاع دهند که موافقت اصلاح بدون تشکیل کنفرانس پذیرفته شود تصمیم آنان از طرف مدیرکل طبق مفاد ماده ۳۸ اعلام خواهد گردید. اصلاح ۹۰ روز پس از تاریخ اعلام مزبور برای کلیه طرف‌های معظم متعاهد مؤثر خواهد گردید.

۴ - چنانچه بیش از یک ثلث از طرف‌های معظم متعاهد تقاضا نمایند مدیرکل

کنفرانسی بمنظور مطالعه اصلاح پیشنهاد شده تشکیل خواهد داد.

قوالین

۵ - اصلاحاتی که در مورد قرارداد با آئین نامه اجرائی آن بر طبق طرز عمل پیش بینی شده در بند بالا پیشنهاد شود معتبر نخواهد بود مگر پس از تصویب باتفاق آراء طرف های معظم متعاقد حاضر در کنفرانس و پذیرش از طرف هریک از طرف های معظم متعاقد.

۶ - پذیرش اصلاحات قرارداد با آئین نامه اجرائی آن که در کنفرانس مذکور در بندهای ۴ و ۵ تصویب شده باشد از طریق تسلیم سند رسمی بمديرکل سازمان تریبیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد بعمل خواهد آمد.

۷ - پس از اعتبار یافتن اصلاحات این قرارداد یا آئین نامه اجرائی آن فقط متن قرارداد آئین نامه اجرائی آن که باین طریق اصلاح شده باشد برای تصویب یا الحاق مفتوح خواهد بود.

ماده ۴۰ - ثبت

طبق ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد این قرارداد پس از تقاضای مدیرکل سازمان تریبیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد در دبیرخانه سازمان ملل متحد به ثبت خواهد رسید. بنا علیهذا امضاء کنندگان تام الاختیار ذیل این قرارداد را امضاء نمودند.

لايه بتاريخ ۱۴ مه ۱۹۵۴ این قرارداد فقط در یک نسخه تنظیم گردید که به بایگانی سازمان تریبیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد تسلیم و رونوشت مصدق آن بکلیه دول مذکور در مواد ۳۰ و ۳۲ و همچنین بسازمان ملل متحد داده خواهد شد.

مقررات اجرائی قرارداد حمایت اموال فرهنگی هنگام جنگ

فصل اول بازرسی

ماده ۱ - فهرست بین المللی اسامی شخصیتها

بمحض شروع اعتبار این قرارداد دبیرکل یک فهرست بین المللی از کلیه شخصیتها که از جانب طرفهای معظم متعاقد شایسته عهده گرفتن شغل کمیسرکل اسوال فرهنگی معرفی شده اند تنظیم خواهد نمود. این فهرست طبق تقاضای دبیرکل سازمان تریبیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد و تقاضای طرفهای معظم متعاقد متناوباً مورد تجدیدنظر قرار خواهد گرفت.

ماده ۲ - سازمان بازرسی

همینکه یکی از طرفهای معظم متعاقد داخل جنگی میشود که مشمول ماده ۱۸ قرارداد میگردد.

الف - یک نماینده برای اسوال فرهنگی واقعه در سرزمین خود تعیین می نماید. چنانچه سرزمین دیگری را در تصرف داشته باشد یک نماینده مخصوص نیز برای اسوال فرهنگی واقعه در آن ناحیه تعیین خواهد نمود.

ب - دولت حامی هر یک از حرفهای متخاصم که با این دولت معظم متعاقد در حال جنگ است نمایندگی نزد دولت اخیر طبق مفاد ماده ۳ زیر تعیین خواهد نمود.

فوالین

ج - طبق مفاد ماده چهار زیر یک کمیسر کل اموال فرهنگی بطرف معظم متعاهد مزبور معرفی خواهد بود.

ماده ۳ - تعیین نمایندگان دولت حامی.

دولت حامی نمایندگان خود را از بین مأمورین سیاسی یا کنسولی یا با توافق طرفی که باید نمایندگان نزد آن انجام وظیفه نمایند از بین اشخاص دیگری معین خواهد نمود.

ماده ۴ - تعیین کمیسر کل

۱ - کمیسر کل اموال فرهنگی از فهرست بین المللی اسامی شخصیتها و با توافق مشترک دولتی که باید نزد آن انجام وظیفه نماید و دول حامی طرف های متخاصم تعیین خواهد گردید.

۲ - چنانچه طرفها نتوانند در عرض سه هفته پس از شروع مذاکرات توافق حاصل نمایند از رئیس دیوان داد گستری بین المللی تقاضا خواهند نمود کمیسر کل را تعیین نماید. کمیسر مزبور وقتی شروع بکار خواهد نمود که رضایت طرفی که باید نزد آن انجام وظیفه نماید جلب کرد.

ماده ۵ - وظائف نمایندگان

نمایندگان دول حامی موارد تخلف از قرارداد را معلوم و با رضایت طرفی که نزد آن انجام وظیفه میکنند نسبت باوضاع و احوال بازجوئی و در محل بمنظور خاتمه دادن بتخلف اقدام نموده و در صورت لزوم موضوع را بکمیسر کل مراجعه میکنند و مشارالیه را در جریان اقدامات خود میگذارند.

ماده ۶ - وظائف کمیسر کل

۱ - کمیسر کل اموال فرهنگی درباره مسائلی که باو مراجعه شده و مربوط باجرای قرارداد میباشد نزد نمایندگان طرفی که نزد آن انجام وظیفه مینماید و نمایندگان ذینفع اقدام خواهد نمود.

در حدود پیش بینی شده در این مقررات حق اخذ تصمیم و انتصاب خواهد داشت.

۳ - با توافق طرفی که نزد آن انجام وظیفه مینماید حق خواهد داشت دستور بازجوئی داده و یا خود عملیات بازجوئی را هدایت کند.

۴ - کلیه اقداماتی را که برای اجرای قرارداد مفید بداند نزد طرفهای متخاصم و دول حامی آنان بعمل خواهد آورد.

۵ - گزارش های لازم درباره اجرای قرارداد را تهیه و بطرقهای ذینفع و دول حامی آنها تسلیم نموده و رونوشتی نیز برای مدیر کل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد که فقط میتواند اطلاعات فنی آنرا مورد استفاده قرار دهد خواهد فرستاد.

۶ - هنگامی که دولت حامی وجود نداشته باشد کمیسر کل وظائفی را نیز که طبق

مواد ۲۱ و ۲۲ برای دولت حامی تعیین گردیده بعهد خواهد داشت.

ماده ۷ - بازرسان و کارشناسان

فوائین

۱ - هر دفعه كه كميسر كل اموال فرهنگي طبق تقاضای نمايندگان ذينفع يا پس از مشاوره با آنان لازم بداند برای جلب موافقت طرفی كه نزد آن مأموریت دارد شخصی را بعنوان بازرس اموال فرهنگي كه مأمور انجام وظیفه معینی بد میباشد. معرفی مینماید. بازرس فقط در مقابل كميسر كل مسئولیت دارد .

۲ - كميسر كل و نمايندگان بازرسان میتوانند به كارشناسانی مراجعه نمایند كه آنان نیز برای جلب موافقت مذکور در بند پيش معرفی شده باشند.

ماده ۸ - انجام مأموریت بازرسی.

كميسرهای كل اموال فرهنگي و نمايندگان دول حامی و بازرسان و كارشناسان نباید هیچوقت از حدود مأموریت خود تجاوز نمایند. منجمله باید الزامات امنیت طرف معظم متعاهدی را كه نزد آن مأموریت دارند در نظر بگیرند و در كلیه موارد متوجه مقتضیات موقعیت نظامی بنحوی كه طرف معظم متعاهد مزبور باطلاع آنها میرسانند باشند.

ماده ۹ - قائم مقام دول حامی.

اگر یکی از طرفهای متخاصم از اقدامات دولت حامی بهره مند نبوده یا دیگر بهره مند نباشد از يك كشور بیطرف ممكن است تقاضا شود بمنظور تعیین يك كميسر اموال كل فرهنگي بنحوی كه در ماده ۴ بالا پيش بینی شده است وظائف دولت حامی را عهده دار گردد. كميسر كل كه بدین طریق تعیین میشود میتواند در صورت لزوم وظایف نمايندگان دول حامی را كه در این مقررات مشخص گردیده ببازرسان واگذار نماید.

ماده ۱۰ - هزینه.

حقوق و هزینه كميسر كل اموال فرهنگي و بازرسان و كارشناسان بعهدہ طرفی خواهد بود كه نزد آن انجام وظیفه مینماید. حقوق و هزینه نمايندگان دول حامی باید مورد موافقت دول مزبور و دولی كه منافع آنها حفظ میشود واقع گردد.

فصل دوم - حمایت مخصوص

ماده ۱۱ - پناهگاههای پيش بینی نشده.

۱ - چنانچه یکی از طرفهای معظم متعاهد در جریان مخاصمه بعلت وقایع غیر مترقبه مجبور شود بدون مقدمه و ناگاه پناهگاهی ترتیب دهد و بخواهد پناهگاه مزبور تحت حمایت مخصوص قرار گیرد باید فوراً كميسر كل را كه نزد آن بانجام وظیفه مشغول است مطلع سازد.

۲ - چنانچه كميسر كل عقیده داشته باشد كه موقع و اهمیت اموال فرهنگي كه در پناهگاه مزبور قرار داده میشود چنین اقدامی را ایجاد مینماید میتواند بطرف معظم متعاهد اجازه دهد علامت مشخصه مخصوص مذکور در ماده ۱۶ این قرار داد را در آنجا نصب نماید و بدون تأخیر تصمیم خود را باستحضار نمايندگان ذينفع دول حامی خواهد رساند.

هر يك از نمايندگان مزبور در مدت ۳۰ روز میتواند دستور دهد علامت مزبور برداشته شود .

فوابین

۳ - بمحض اینکه نمایندگان مزبور موافقت خود را اعلام داشتند یا آنکه مدت سی روز بدون مخالفتی از طرف آنان منقضی گردید و بمقتله کمیسر کل پناهگاه حائز شرایط مذکور در ماده ۸ این قرارداد بود کمیسر نامبرده از مدیر کل سازمان ترییتی و علمی و فرهنگی ملل متحد تقاضا خواهد نمود پناهگاه در دفتر اموال فرهنگی تحت حمایت مخصوص ثبت شود.

ماده ۱۲ - دفتر ثبت بین المللی اموال فرهنگی تحت حمایت مخصوص .

۱ - یک دفتر ثبت بین المللی اموال فرهنگی تحت حمایت مخصوص تهیه می گردد.

۲ - این دفتر در دست مدیر کل سازمان ترییتی و علمی و فرهنگی ملل متحد میباشد و نسخه هائی از آنرا بدیر کل سازمان ملل متحد و طرف های معظم متعاقد تسلیم خواهد نمود.

۳ - این دفتر به فصولی تقسیم شده که هر یک از آنها بنام یکی از طرف های معظم متعاقد میباشد.

۵ - فصل نیز به سه قسمت بشرح زیر تقسیم میگردد.

پناه گاهها - مراکز ابنیه تاریخی - سایر اموال غیر منقول فرهنگی.

دیر کل محتویات هر فصل را تعیین خواهد نمود.

ماده ۱۳ - تقاضای ثبت .

۱ - هر یک از طرف های معظم متعاقد میتواند برای ثبت برخی از پناهگاهها - مرکز ابنیه تاریخی و سایر اموال غیر منقول فرهنگی واقع در سرزمین خود تقاضاهائی بدیر کل سازمان ترییتی و علمی و فرهنگی ملل متحد تسلیم نماید. در این درخواستها اطلاعاتی راجع بمحل این اموال داده و گواهی خواهد نمود که اموال مزبور واجد شرایط پیش بینی شده در ماده ۸ قرارداد میباشد.

۲ - در مورد اشغال - دولت اشغال کنندگان حق تقاضای ثبت خواهد داشت.

۳ - مدیر کل سازمان ترییتی و علمی و فرهنگی ملل متحد فوراً رونوشتی از درخواست های ثبت را برای هر یک از طرف های معظم متعاقد ارسال خواهد داشت.

ماده ۱۴ - اعتراض :

۱ - هر یک از طرف های معظم متعاقد میتواند بوسیله نامه ای خطاب بدیر کل سازمان ترییتی و علمی و فرهنگی ملل متحد نسبت بثبت هر یک از اموال فرهنگی اعتراض نماید. نامه مزبور باید در ظرف چهار ماه از تاریخی که مدیر کل رونوشت تقاضای ثبت را ارسال داشته است بوی واصل گردد.

۲ - چنین اعتراضی باید موجه باشد. فقط زیر موجه محسوب میشود.

الف - مال مورد تقاضای ثبت مال فرهنگی نیست.

ب - شرایط مذکور در ماده ۷ این قرارداد رعایت نشده است.

۳ - مدیر کل فوراً رونوشت نامه اعتراضیه را برای طرف های معظم متعاقد ارسال میدارد ولدی الاقتصاء نظر کمیته بین المللی ابنیه تاریخی و هنری و حفریات باستانشناسی یا نظر سازمانها و اشخاص ذیصلاحیت دیگر را که مفید بداند خواهد خواست.

قوالین

۴ - مدیرکل یا طرف معظم متعهدهی که تقاضای ثبت نموده است میتواند نزد طرفهای معظم متعهدهی که اعتراض نموده‌اند بمنظور برگشت اعتراض اقدام لازم بنمایند.

۵ - چنانچه یکی از طرفهای معظم متعهده پس از تقاضای ثبت اسوال فرهنگی در زمان صلح و قبل از آنکه ثبت درخواست شده انجام یابد داخل جنگ بشود اسوال فرهنگی مزبور فوراً از طرف مدیرکل بعنوان موقت ثبت میگردد تا زمانیکه اعتراضاتی که نسبت بان شده یا ممکن است بشود تأیید - رد یا مسترد گردد.

۶ - اگر مدیرکل در مدت شش ماه از روزی که نامه اعتراضیه را دریافت نموده است نامه دیگری از طرف معظمی متعهدهی که اعتراض کرده مشعر بر استرداد اعتراض دریافت ندارد طرف معظمی که درخواست ثبت نموده است میتواند بحکمیت که در بند زیر تشریح گردیده متوسل گردد.

۷ - تقاضای حکمت باید حد اکثر در ظرف یکسال پس از وصول نامه اعتراضیه بمدیرکل بعمل آید.

هریک از طرفهای وارد در اختلاف یک حکم تعیین مینمایند.

در صورتی که تقاضای ثبت مورد پیش از یک اعتراض واقع گردد طرفهای معظمی که اعتراض نموده‌اند با هم یک حکم تعیین میکنند. دو حکم مذکور از روی فهرست بین المللی که در ماده ۱ این آئین نامه قید گردیده یکسر حکم انتخاب مینمایند. چنانچه برای این انتخاب توافق حاصل نشود از رئیس دیوان بین المللی دادگستری تقاضا خواهند نمود که سر حکم را انتخاب کند که در اینصورت الزامی ندارد که فهرست بین المللی باشد. دیوان حکمیتی که بدین طریق تشکیل مییابد طرز عمل خود را تعیین مینماید و تصمیمات آن بدون استیناف خواهد بود.

۸ - هر یک از طرفهای معظم متعهده میتواند هنگامی که اعتراضی بعمل می آید او در آن وارد است اظهار نماید که مایل نیست طرز عمل مذکور در بند بالا راجع به حکمت را اجرا نماید. در اینصورت اعتراض بر تقاضای ثبت از طرف مدیرکل بطرفهای معظم متعهده ارجاع می گردد و اعتراض فقط در صورتی تأیید میگردد که اکثریت دوثلث آراء مؤید آن باشد. بوسیله مکاتبه داده میشود مگر آنکه مدیرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد تشخیص دهد که لازم است برای این موضوع طبق اختیاراتی که بموجب ماده ۲۷ قرارداد باو داده شده است مجمعی دعوت نماید چنانچه مدیرکل تصمیم اتخاذ نماید که رأی بوسیله مکاتبه داده شود طرفهای معظم متعهده را دعوت خواهد نمود در مدت شش ماه از تاریخ دعوت آراء خود را در پاکت و لاک و مهر شده ارسال دارند.

ماده ۱۵ - ثبت

۱ - مدیرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد دستور خواهد داد هر یک از اسوال فرهنگی را که تقاضای ثبت آن شده و در مدت پیش بینی شده در بند ۱ ماده ۱۴ مورد اعتراض واقع نگردیده است بشماره ترتیب در دفتر ثبت نمایند.

۲ - در صورتیکه اعتراضی بعمل آید و مورد شمول مندرجات بند ۵ ماده ۱۴ نباشد

قوالین

مدیرکل اقدام به ثبت مال نخواهد نمود مگر آن که اعتراض مسترد گردید یا طبق طرز عمل مذکور بند ۷ و ماده ۱۴ یا طرز عمل مذکور در بند ۸ همان ماده اعتراض یا تأیید نگردیده باشد.

۳ - در موارد مذکوره در بند ۲ ماده ۱۱ مدیرکل طبق تقاضای کمیسرکل اموال فرهنگی اقدام به ثبت خواهد نمود.

۴ - مدیرکل فوراً یک رونوشت مصدق از هر مورد ثبت را برای دبیرکل سازمان ملل متحد و طرف های معظم متعاهد و طبق درخواست طرف معظمی که تقاضای ثبت نموده است برای کلیه دول مذکوره در ماده ۳۰ و ۳۲ قرار داد ارسال خواهد داشت .
عمل ثبت سی روز پس از ارسال رونوشت منشاء اثر خواهد بود :
ماده ۱۶ ابطال ثبت :

۱ - مدیرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد ثبت اموال فرهنگی را در موارد زیر در دفتر ابطال خواهد نمود.

الف - طبق تقاضای طرف معظمی که اموال مزبور در سرزمین آن واقع است.
ب - هنگامی که طرف معظم تقاضا کننده ثبت این قرارداد را فسخ نموده و فسخ بموقع اجرا درآمده است.

ج - در مورد پیش بینی شده در بند ۵ ماده ۱۴ هنگامی که اعتراض در نتیجه نحوه اول مذکور در بندهای ۷ یا ۸ ماده ۱۴ تأیید گردیده است.

۲ - مدیرکل فوراً یک رونوشت مصدق از هر گونه ابطال ثبت در دفتر را برای دبیرکل ملل متحد و کلیه دولی که رونوشت ثبت را دریافت داشته اند ارسال خواهد داشت ابطال سی روز پس از ارسال این رونوشت منشاء اثر خواهد گردید.

فصل سوم - حمل و نقل اموال فرهنگی

ماده ۱۷ - طرز عمل برای تحصیل مصونیت.
۱ - تقاضای مذکور در بند (۱) ماده ۱۲ قرارداد به کمیسرکل اموال فرهنگی تسلیم می گردد دلایلی که آن را ایجاب نموده باید در تقاضا قید گردد و همچنین تعداد تقریبی و اهمیت اموالی که باید حمل شود و محل فعلی و بعدی آنها وسایل حمل و نقل و مسیر و تاریخ پیش بینی شده برای حمل و هر گونه اطلاعات مفید دیگر را نیز باید متضمن باشد.

۲ - چنانچه کمیسرکل پس از مشاورات لازم حمل مزبور را موجه بداند با نمایندگان ذینفع دول حامی راجع به طرز اجرای آن مشورت خواهد نمود. سپس نمایندگان طرف های ذینفع متخاصم را از جریان حمل مستحضر و اطلاعات لازم را نیز ضمیمه خواهد ساخت.
۳ - کمیسرکل یک یا چند بازرس تعیین مینماید که مراقبت نمایند اموال حمل شده فقط اموال مذکور در تقاضا بوده و به ترتیبی که تصویب شده حمل میگردد و دارای علامت مشخصه نیز میباشد.

بازرس یا بازرسان مزبور تا مقصد همراه اموال خواهند رفت.

ماده ۱۸ - حمل بخارجه :

چنانچه اموال تحت حمایت مخصوص بکشور خارج شود انتقال نه فقط باید طبق مفاد ماده ۱۲ قرارداد و ماده ۱۷ آئین نامه انجام یابد مشمول مقررات زیر خواهد گردید.

الف - در مدتی که اموال فرهنگی در سرزمین کشور دیگری قرار داد کشور مزبور امانت دار آن خواهد بود و از آنها اقلاً همانطور مراقبت خواهد نمود که از اموال فرهنگی متعلق بخود که دارای اهمیت مشابهی هستند مراقبت مینماید.

ب - کشور امانت دار اموال را فقط پس از خاتمه مخاصمه مسترد خواهد نمود این استرداد در ظرف مدت شش ماه پس از تقاضای آن باید بعمل آید

ج - حین نقل و انتقالات متوالی و هنگام توقف در کشور دیگر اموال فرهنگی از هر گونه ضبط و اخذ مصون بوده و در اختیار امانت گذار و امانت دار نخواهد بود ولی چنانچه حفاظت اموال اقتضا نماید امانت دار میتواند با موافقت امانت گذار آنها را بکشور ثالثی تحت شرایط این ماده انتقال دهند.

د - در تقاضای حمایت مخصوص باید قید گردد که کشوری که اموال بانجا حمل می شود با مفاد این ماده موافقت دارد.

ماده ۱۹ - سرزمین اشغال شده.

هنگامی که یک طرف متعاقد که سرزمین طرف متعاقد دیگری را اشغال نموده اموال فرهنگی را به پناهگاهی واقع در منطقه دیگری از آن سرزمین حمل نماید بدون اینکه بتواند مفاد ماده ۱۷ آئین نامه را مراعات کند این عمل بمنزله دستبرد اموال به مفهوم ماده ۴ قرارداد تلقی نخواهد شد مشروط بر اینکه کمیسر کل اموال فرهنگی پس از مشاوره با کارمندان مأمور حمایت کتباً گواهی نماید که اوضاع و احوال این حمل را ایجاب نموده است.

فصل چهارم - علامت مخصوص

ماده ۲۰ - نصب علامت :

۱ - محل نصب و درجه برئی بودن آن به نظر مقامات صالحه هر یک از طرف های معظم متعاقد و اگذار شده است علامت ممکن است روی پرچم یا بازوبند نیز قرارداد شود و نیز ممکن است روی اشیاء نقش شده یا بطریق مؤثر دیگری نصب گردد.

۲ - در هر حال هنگام جنگ بدون آنکه به علامت گذاری دیگری که ممکن است مؤثرتر باشد لطمه ای وارد آید علامت مخصوص باید روی وسائل نقلیه در موارد پیش بینی شده در مواد ۱۲ و ۱۳ قرارداد طوری نصب شود که هم از هوا و هم از روی زمین در روز بخوبی دیده شود و در روی زمین بطور برئی و مشهود بترتیب ذیل نصب گردد

الف - در فواصل منظم کافی برای تعیین حدود مراکز ازمینه تحت حمایت مخصوص

ب - در مدخل سایر اموال غیر منقول فرهنگی تحت حمایت مخصوص.

ماده ۲۱ - تعیین هویت اشخاص :

قوانین

۱ - اشخاص مذکور در بند ۲ ردیف (ب) و (ج) ماده ۱۷ قرارداد میتواند بازوبندی مجهز بعلامت مخصوص داشته باشند که از طرف مقامات صالحه مهور و صادر شده باشد.

۳ - یک ورقه هویت مخصوص با علامت مشخصه‌ای خواهند داشت. در این ورقه باید حداقل مراقبت زیرقید گردد. نام، نام خانوادگی، تاریخ تولد و مقام یا پایه یا شغل دارنده آن

عکس دارنده ورقه باید بورقه الصاق گردد و بعلاوه امضا یا علامت انگشت دارنده یا هرروی آنها روی ورقه باشد. ورقه باید بعلاوه بمهر مقامات صالحه مهور باشد.

۳ - هر یک از طرف‌های معظم متعاقد با استفاده از نمونه‌ای که پیوست این آئین‌نامه است ورقه هویتی تنظیم خواهد نمود و نمونه مورد قبول را برای طرف‌های معظم متعاقد دیگر خواهند فرستاد

هر ورقه هویت اقلاً در دو نسخه تنظیم میگردد که یکی از آنها را مقام صادر کننده حفظ خواهد نمود.

۴ - اشخاص مذکور در بالا بدون علت موجه نمیتوانند از حق داشتن بازوبند با داشتن هویت محروم گردند.

پروتکل

طرف‌های معظم متعاقد مقرر میدارند.

I

۱ - هر یک از اطراف معظم متعاقد تعهد مینمایند از صدور اموال فرهنگی واقع در سرزمینی که هنگام جنگ تصرف نموده است ممانعت نماید. اموال مزبور اموالی است که در ماده ۱ قرارداد حمایت اموال فرهنگی که در لاهه بتاريخ ۱۴ مه ۱۹۵۴ با امضاء رسیده توصیف گردیده است.

۲ - هر یک از طرف‌های معظم متعاقد تعهد مینمایند اموال فرهنگی را که بکشور وی وارد شده و مستقیماً یا من غیر مستقیم از سرزمین اشغال شده‌ای به آنجا انتقال یافته باشد تحت توقیف قرار دهد این توقیف یا هنگام ورود رأساً یا در غیر اینصورت طبق تقاضای مقامات سرزمین مزبور بعمل خواهد آمد

۲ - هر یک از طرف‌های معظم متعاقد تعهد مینمایند پس از خاتمه جنگ اموال فرهنگی را که بکشور وی انتقال داده شده و بشرط آنکه انتقال مخالف با مفاد بند ۱ باشد بمقامات صالحه کشوری که سابقاً تحت اشغال بوده و اموال متعلق بانست مسترد دارد.

اموال مزبور نباید بهیچوجه بابت غرامت جنگی نگاه داشته شود

۴ - طرف معظم متعاقدی که موظف بوده است از صدور اموال فرهنگی سرزمینی که اشغال نموده است ممانعت بعمل آورد باید بکسانیکه با حسن نیت متصرف اموال فرهنگی مزبور می‌باشند و برحسب مفاد بند سابق باید مسترد گردد غرامت لازم راپردازد

قوانین

II

۵ - اموال فرهنگی که از طرف یکی از طرف‌های معظم متعاهد در سرزمین طرف دیگری برای حمایت آنها از آسیب جنگ امانت گذارده شده است پس از خاتمه مخاصمه بمقامات صالحه کشور مبدا مسترد خواهد گردید

III

۹ - این پروتکل مورخ ۱۴ مه ۱۹۵۴ می‌باشد و برای امضاء کلیه دولی که بکنفرانس منعقد در لاهه از ۲۱ آوریل الی ۱۴ مه ۱۹۵۴ دعوت شده بودند تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۵۹۴ مفتوح خواهد بود

۷ - (الف) این پروتکل طبق مقرراتی که در قوانین اساسی هریک از دول امضاءکننده پیش‌بینی شده است بتصویب خواهد رسید
(ب) اسناد مصوب بمديرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد تسلیم خواهد گردید

۸ (این پروتکل از تاریخ اعتبار برای الحاق کلیه دولی که از طرف شورای اجرائی سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد دعوت بالحاق گردیده‌اند باز خواهند بود الحاق بوسیله تسلیم سند مشعر برالحاق بمديرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد انجام میابد

۹ - دول مذکور در بند ۶ و ۸ میتوانند هنگام امضاء یا تصویب یا الحاق اعلام نمایند که خود را نسبت بمقررات بخش (I) یا بخش (II) این پروتکل متعهد نمیدانند
۱۰ - (الف) این پروتکل سه ماه پس از تسلیم پنج سند تصویب معتبر خواهد گردید

(ب) سپس برای هریک از طرف‌های معظم متعاهد سه ماه پس از آن که سند مصوب یا مشعر برالحاق خود را تسلیم نماید پروتکل معتبر خواهد بود

ج - موارد پیش‌بینی شده در مواد ۱۸ و ۱۹ قرارداد حمایت اموال فرهنگی در صورت وقوع جنگ که بتاریخ ۱۴ مه ۱۹۵۴ در لاهه بامضاء رسیده است در اسناد مشعر برالحاق که طرف‌های متخاصم قبل یا بعد از آغاز مخاصمات یا اشغال تسلیم نموده‌اند تأثیر فوری خواهد داشت

در موارد مزبور مديرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد مراتب پیش‌بینی شده را در بند ۱۴ را باسرع وسائل ابلاغ خواهد نمود

۱۱ - (الف) هریک از دول امضاءکننده این پروتکل در ظرف شش ماه از تاریخ اعتبار آن تدابیر لازمه را بمنظور اعمال واقعی مفاد پروتکل اتخاذ خواهند نمود

ب - برای دولی که بعد از تاریخ اعتبار پروتکل اسناد مصوب یا مشعر برالحاق خود را تسلیم نمایند این مهلت ششماه از تاریخ تسلیم اسناد مصوب یا مشعر برالحاق احتساب خواهد شد

فوابن

۱۲- هر یک از طرف‌های معظم متعاہد میتوانند هنگام تصویب یا الحاق یا هرموقع دیگری پس از آن بوسیله یادداشتی بمديرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد اعلام دارد که این پروتکل کلیه یا قسمتی از سرزمین‌هائی را نیز که روابط بین‌المللی آنها را عهده‌دار است شامل میگردد. این اعلام پس از سه ماه تاریخ وصول آن مؤثر خواهد گردید

۱۳- الف هر یک از طرف‌های معظم متعاہد مخیر است این پروتکل را بنام خود یا بنام سرزمین‌هائی که روابط بین‌المللی آنها را عهده‌دارد فسخ نماید.

ب- فسخ پروتکل بوسیله تسلیم سند کتبی بمديرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد اعلام خواهد گردید

ج- فسخ یکسال پس از وصول سیر مزبور مؤثر می‌گردد. چنانچه هنگام انقضای سال طرف فسخ‌کننده مجبور به ورود در جنگی شود اثر فسخ تا انتهای مخصصه و در هر صورت تا برگشت اموال فرهنگی به مبداء معلق خواهد گردید.

۱۴- مدیرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد دول مذکور در بند ۶ و ۸ و همچنین سازمان ملل متحد را از تسلیم استاد مصوب یا مشعر بر الحاق یا حاکمی از قبول مذکور در بندهای ۷ و ۸ و ۱۰ و نیز از موارد ابلاغ فسخ به ترتیبی که در بندهای ۱۲ و ۱۳ پیش‌بینی شده است مستحضر خواهد ساخت.

۱۵- الف- در صورتیکه از طرف پیش‌از یک ثلث از طرف‌های معظم متعاہد تقاضا شود این پروتکل ممکن است مورد تجدیدنظر واقع گردد.

ب- مدیرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد کنفرانسی بدین منظور دعوت خواهد کرد.

ج- اصلاحاتی که در این پروتکل میشود در صورتی معتبر خواهد بود که باتفاق آراء از طرف دول معظم متعاہدی که در کنفرانس شرکت دارند تصویب و هر یک از طرف‌های معظم متعاہد نیز آنرا قبول نمایند.

د- قبول اصلاحاتی که بنا به تصویب کنفرانس مذکور در تبصره‌های ب و ج در این پروتکل بعمل می‌آید بوسیله تسلیم سند رسمی از طرف هر یک از دول معظم متعاہد بمديرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد انجام میگردد.

ه- پس از اعتبار اصلاحات وارد در این پروتکل فقط متنی که بدین طریق اصلاح گردیده برای تصویب یا الحاق مفتوح خواهد بود.

بموجب ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد این پروتکل طبق تقاضای مدیرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد در دبیرخانه سازمان ملل متحد به ثبت خواهد رسید. بناء علیهذا امضا کنندگان زیر که رسماً مجاز میباشند این پروتکل را امضاء نمودند.

در لاهه بتاريخ ۱۴ مه ۱۹۵۴ بانگلیسی و اسپانیولی و فرانسه و روسی که

قوانین

هر چهار متن متساویاً معتبر میباشند در یک نسخه تنظیم گردیده که در بایگانی سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد ضبط و رونوشت مصدق آن برای کلیه دول مذکور در بندهای ۶ و ۸ و همچنین سازمان ملل متحد ارسال خواهد شد.

قطعهنامه یک

کنفرانس آرزومند است در مواقعی که بمنظور اجرای منشور ملل متحد عملیات نظامی وقوع مییابد از طرف مقامات ذیصلاحیت سازمان ملل متحد تدابیری اتخاذ شود که قوای مسلحی که در آن عملیات شرکت میکنند مقررات این قرارداد را رعایت نمایند.

قطعهنامه ۲

کنفرانس آرزومند است که بمحض الحاق بقرارداد هر یک از ادول معظم متعهد در حدود قوانین اساسی و مقررات اداری خود کمیته مشورتی ملی مرکب از تعداد محدودی از شخصیتها از قبیل کارمندان عالیرتبه باستانشناسی و موزهها و غیره - یک نماینده از استاد ارتش کل - یک نماینده از وزارت امور خارجه - یک کارشناس حقوقی بینالمللی و دو یا سه عضو دیگر که دارای شغل یا صلاحیتی در حدود این قرارداد باشند تشکیل دهد.

کمیته مزبور که زیر نظر وزیر یا کارمند عالیرتبه‌ای که در رأس ادارات ملی مأمور محافظت منافع اموال فرهنگی خواهد بود میتواند بخصوص وظایف زیر را بعهده داشته باشد.

الف - دولت را راجع باقدامات لازم برای اجرای این قرارداد از نظر حقوقی و فنی و نظامی در زمان صلح و یا در صورت وقوع جنگ راهنمایی نماید.

ب - در صورت وقوع جنگ یا در صورتیکه بروز آن نزدیک بنظر رسد دولت متبوع خود را متوجه سازد که نیروهای مسلح کشور برطبق مقررات این قرارداد اموال فرهنگی واقعه در سرزمین خود و در کشورهای دیگر را محترم شمرده و آنها را تحت حمایت قرار دهند.

ج - با موافقت دولت خود با سایر کمیته‌های ملی مشابه و مؤسسات بینالمللی ذیصلاحیت روابط و همکاری برقرار نماید.

قطع نامه ۳

کنفرانس آرزومند است که مدیرکل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد پس از اعتبار قرارداد حمایت اموال فرهنگی هرچه زودتر مجمعی از طرفهای معظم متعهد دعوت نماید.

متن قرارداد فوق که مشتمل برچهل ماده و یک آئین‌نامه اجرائی و یک پروتکل و سه قطعهنامه است ضمیمه قانون مربوط بقرارداد حمایت اموال فرهنگی هنگام جنگ بوده صحیح است.

رئیس مجلس شورای ملی رضا حکمت

فرمان همایونی دائر باجرای قانون راجع باصلاح قانون تعیین حدود آبهای ساحلی و منطقه نظارت ایران و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورایملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد :

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم .
 ماده اول (قانون اصلاح قانون تعیین حدود آبهای ساحلی و منطقه نظارت ایران مصوب تیرماه ۱۳۳۶ که به تصویب مجلسین سنا و شورایملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود .
 ماده دوم (هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند . بتاریخ بیست و ششم فروروین ماه ۱۳۳۸ .

قانون اصلاح قانون تعیین حدود آبهای ساحلی و منطقه

نظارت ایران مصوب تیرماه ۱۳۱۳

- ماده ۱ - حق حاکمیت ایران در خارج قلمرو خشکی ایران و آبهای داخلی شامل منطقه ای از دریاها متصل بسواحل ایران که دریای ساحلی نامیده میشود میباشد .
- ماده ۲ - حق حاکمیت مزبور شامل فضای هوائی فوق دریای و کف و زیر کف دریای ساحلی نیز میباشد .
- ماده ۳ - عرض دریای ساحلی ایران از خط مبدا آبهای مزبور ۱۲ (دوازده) میل دریائی است . و خط مبدا را دولت با رعایت قواعد مسلم حقوق بین المللی عمومی تعیین خواهد کرد .
- تبصره - میل دریائی مساوی با ۱۸۰۲ متر است .
- ماده ۴ - درمواردیکه سواحل ایران مجاز یا مقابل سواحل کشور دیگری باشد اگر بترتیب دیگری بین طرفین توافق نشده باشد حد فاصل بین آبهای ساحلی ایران و آن کشور خط منصفی است که کلیه نقاط آن از نزدیکترین نقاط خطوط مبدا طرف بیک فاصله باشد .
- ماده ۵ - هرجزیره متعلقه بایران اعم از اینکه داخل دریای ساحلی ایران یا خارج از آن باشد دارای دریای ساحلی مخصوص بخود طبق این قانون میباشد جزایری که فاصله کمتر از ۱۲ میل دریائی از هم واقعند مجموعاً در حکم جزیره واحدی بوده و حد دریای ساحلی آن از جزایری محسوب میگردد که نسبت بمرکز مجمع الجزایر از همه دورترند .

قوانین

ماده ۶ - آبهای واقع بین ساحل کشور و خط مبدا و همچنین آبهای واقع بین جزایر متعلق بایران که فاصله آنها از یکدیگر از ۱۲ میل دریائی تجاوز نکند آبهای داخلی کشور محسوب میگردد.

ماده ۷ - حق صید و سایر حقوقی که ایران درموراء دریای ساحلی خود دارد باعتبار خود باقیست .

ماده ۸ - مواردی از قانون مصوب ۲۴ تیرماه ۱۳۱۳ و سایر قوانین که با این قانون مغایرت دارد در قسمتی که مغایر است ملغی الاثر می باشد.

قانون فوق که مشتمل بر هشت ماده و یک تبصره است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه یکشنبه بیست و دوم فروردین ماه یکهزار و سیصد و سی و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت
اصل فرمان همایونی در دفتر نخست وزیری است .
نخست وزیر

نقل از شماره ۱۷۷؛ روزنامه رسمی کشور

وزارت امور خارجه

فرمان همایونی دائر باجرای قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران باتحادیه عمومی بین المللی معروف به پاریس برای حمایت مالکیت صنعتی و تجارتي و کشاورزی و قانون مزبور که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسید ذیلاً ابلاغ میگردد.

باتأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم .

ماده اول - قانون اجازه الحاق دولت ایران باتحادیه عمومی بین المللی معروف به پاریس برای حمایت مالکیت صنعتی و کشاورزی که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود .

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند . بتاريخ چهاردهم اسفندماه ۱۳۲۷ .

قانون اجازه الحاق دولت ایران باتحادیه عمومی بین المللی

معروف پاریس برای حمایت مالکیت صنعتی

و تجارتي و کشاورزی

ماده واحده - دولت مجاز است الحاق خود را به اتحادیه عمومی بین المللی معروف پاریس که مقر آن در برن است و برای مالکیت صنعتی و تجارتي و کشاورزی بموجب پیمان های چند جانبه تشکیل شده با تمام تغییرات و اصلاحاتی که تا این تاریخ در آن بعمل آمده اعلام دارند .

قوانین

محل پرداخت سهم ایران در اتحادیه مزبور همه ساله در بودجه کل کشور تأمین و منظور خواهد شد.

دولت همچنین مجاز است الحاق خود را در موقعی که مقتضی بداند بترتیب به اتحادیه های محدود موسوم بمادرید راجع بعلامات صنعتی با محفوظ داشتن حقوقی که در ماده ۱۱ قرارداد مادرید ملحوظ شده و اتحادیه بین المللی اشکال و ترسیمات صنعتی پیمان لاهه و اتحادیه مادرید مربوط به مشخصات غیر واقع مبداء اعلام دارند.

قانون فوق که مشتمل بر ماده واحده و متن قرارداد ضمیمه است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه یکشنبه دهم اسفند ماه یک هزار و سیصد و سی و هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

نائب رئیس مجلس شورای ملی. دکتر موسی عمید
اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است.
نخست وزیر

قرارداد اتحادیه پاریس برای حمایت مالکین صنعتی

مورخ ۲۰ مارس ۱۸۸۳

تجدید نظر شده

در بروکسل در تاریخ ۱۴ دسامبر ۱۹۰۰

در واشنگتن در تاریخ ۲ ژوئن ۱۹۱۱ در لاهه در تاریخ ۶ نوامبر ۱۹۲۵

در لندن در تاریخ ۲ ژوئن ۱۹۳۴

ماده ۱ (۱) مالکی که قرارداد حاضر شامل آنها میگردد بشکل اتحادیه برای حمایت مالکیت صنعتی متشکل گردیده اند.

(۲) موضوع حمایت صنعتی ورقه های اختراع - نمونه های وسائل رفع احتیاجات طرح ها و یا نمونه های صنعتی - علائم کارخانه یا علائم تجارتي - نام تجارتي و علائم محل صدور با عناوین و اسامی مبداء و همچنین جلوگیری از رقابت نامشروع و تعقیب آن میباشد.

(۳) مالکیت صنعتی بمفهوم کاملاً وسیع آن در نظر گرفته شده و شامل نه تنها صنعت و تجارت - بمعنای اخص بلکه صنایع کشاورزی و استخراجی و کلیه محصولات ساخته شده یا طبیعی مثل شرابها - دانه ها - برگ توتون - میوه جات - دام ها - مواد معدنی - آبهای معدنی - آب جوها - گل ها - آردها نیز میباشد.

(۴) ورقه های اختراع شامل انواع انحصارنامه های صنعتی مانند انحصارنامه های واردات - انحصارنامه های تکمیلی - انحصارنامه ها یا گواهی نامه های الحاق و غیره که مورد قبول قوانین ممالک عضو اتحادیه است میباشد.

ماده ۲ (۱) در مورد حمایت مالکیت صنعتی اتباع هر یک از ممالک عضو اتحادیه در سایر ممالک عضو از مزایائی که قوانین ممالک مزبور چه در حال حاضر و چه در آینده

قوالین

باتباع خود اعطاء نموده یا خواهند نمود برخوردار خواهند شد بدون آنکه لطمه ئی به حقوقی که بموجب قرارداد خاص پیش‌بینی شده وارد آید. بنابراین از همان حمایتی که اتباع آن ممالک بهره‌مند میباشند برخوردار خواهند شد و از همان حق قانونی توسل بمراجع صالحه علیه هر تضييع حقی که بر آنها وارد آید بشرط انجام تشریفات مقررہ برای اتباع داخله استفاده خواهند نمود.

(۲) لکن در مملکتی که دعوی حمایت میشود برای استفاده اتباع کشورهای عضو اتحادیه از حقوق مالکیت صنعتی هیچگونه شرط اقامت با استقرار نمیتوان قائل شد.

(۳) مقررات قانونی هر یک از ممالک عضو اتحادیه مربوط به اصول محاکمات قضائی و اداری و صلاحیت و همچنین مربوط به انتخاب اقامتگاه یا تعیین نماینده که در قوانین مربوط به مالکیت صنعتی پیش‌بینی شده است اکیداً محفوظ خواهد بود.

ماده ۳ - اتباع ممالکی که جزء اتحادیه نیستند ولی در یکی از ممالک عضو اتحادیه اقامت دارند یا در آنجا دارای مؤسسات صنعتی یا تجارتي واقعی و معتبر میباشند مشمول این مقررات خواهند بود.

ماده ۴ - الف - کسی که با رعایت مقررات معموله در یکی از ممالک عضو اتحادیه تقاضای ورقه اختراع یا ثبت یک نمونه و وسائل رفع احتیاج یک طرح یا نمونه صنعتی - یک علامت کارخانه یا تجارت را کرده باشد - خودش یا ذیحق او برای تسلیم اظهارنامه در سایر ممالک اتحادیه در مهلت‌های مقررہ ذیل از حق تقدم برخوردار خواهد بود.

۲ - حق تقدم برای تقاضاهائی شناخته میشود که بموجب قانون داخلی هر مملکت اتحادیه یا عهدنامه‌های بین‌المللی منعقدہ بین چند مملکت اتحادیه - ارزش یک تقاضای قانونی را داشته باشد.

ب - در نتیجه به اعتبار تسلیم مؤخر اظهارنامه در یکی دیگر از ممالک اتحادیه قبل از انقضای این مهلت‌ها بوسیله اعمالی که در این فواصل انجام میشود مخصوصاً بوسیله تسلیم اظهارنامه دیگر - بوسیله انتشار اختراع یا بهره برداری آن - بوسیله در معرض فروش گذاشتن نسخه‌های طرح یا نمونه - بوسیله استعمال علامت - لطمه ای وارد نخواهد شد و این اعمال نمیتواند هیچگونه حقی بنفع شخص ثالث یا حق تصرف شخصی بوجود بیاورد. حقوق مکتسبه اشخاص ثالث قبل از روز اولین تقاضای که پایه و اساس حق تقدم است بموجب اثرات قوانین داخلی هر یک از ممالک اتحادیه محفوظ است.

ج - ۱ - مهلت‌های حق تقدم مذکور در فوق برای ورقه‌های اختراع و نمونه‌های و وسائل رفع احتیاج دوازده ماه و برای طرح یا نمونه‌های صنعتی و علائم کارخانه با تجارت شش ماه است.

۲ - این مهلت‌ها از تاریخ تسلیم اولین اظهارنامه جاری میشود روز تسلیم اظهارنامه در این مهلت بحساب نمی‌آید.

۳ - اگر آخرین روز تعطیل رسمی یا روزی باشد که در مملکتی که حمایت

فوائین

آن مورد تقاضاست اداره ثبت علائم برای قبول تقاضاها باز نباشد مهلت تا اولین روزی که اداره باز است تمدید میشود.

د - ۱ - کسی که بخواهد حق تقدم یک اظهارنامه قبلی را ادعا کند موظف است تاریخ و مملکتی که در آن تقاضای خود را تسلیم کرده است اعلام کند هر کشوری تعیین خواهد کرد که آخرین فرصت این اعلام چه موقع خواهد بود.

۲ - این نکات مخصوصاً در مورد ورقه های اختراع و توضیحات مربوط به آن در نشریاتی که از طرف اداره صالحه منتشر میشود ذکر خواهد شد.

۳ - کشورهای اتحادیه میتوانند از کسی که اعلام حق تقدم میکند ارائه رونوشت تقاضانامه ای (توصیف - طرح ها و غیره) را که قبلاً تسلیم کرده است مطالبه کنند سواد مصدق صادره از طرف اداره ای که این تقاضانامه را دریافت داشته است از تشریفات رسمی صحت معاف خواهد بود و در هر حال میتوان آنرا بدون مخارج در هر موقع تا سه ماه از تاریخ تسلیم تقاضای بعدی تسلیم نمود.

ممکن است بضمیمه آن یک گواهینامه تاریخ تسلیم تقاضا از این اداره یک ترجمه مطالبه شود.

۴ - برای اعلام حق تقدم در موقع تسلیم تقاضانامه نمیتوان تشریفات دیگری قائل شد.

هریک از کشورهای اتحادیه نتایج اعمال در انجام تشریفات مقرر در این ماده را تعیین خواهد کرد بدون اینکه این نتایج از حدود محرومیت از حق تقدم تجاوز کند.

۵ - در مراحل بعدی مدارک دیگری ممکن است مطالبه شود.

۵ - ۱ - هر گاه در مملکتی یک طرح یا یک نمونه صنعتی بموجب حق تقدم منتخبه از تسلیم یک نمونه از وسائل رفع احتیاج - برای ثبت تسلیم شده باشد مهلت حق تقدم همان خواهد بود که برای طرحها یا نمونه های صنعتی معین گردیده است.

۲ - بعلاوه تسلیم یک نمونه از وسایل رفع احتیاجات در یک مملکت بموجب حق تقدم براساس تسلیم یک تقاضای ثبت و بالعکس مجاز میباشد.

و - هیچیک از مالک عضو اتحادیه نمیتواند یک تقاضای ورقه اختراع را بعلت آنکه دارای ادعای حق تقدمهای متعدد میباشد رد نماید مشروط براینکه مربوط به اختراعی باشد که بمفهوم قانون مملکت یک واحد را تشکیل میدهد.

ز - اگر پس از مطالعه معلوم گردد که یک تقاضای ثبت مرکب است تقاضا کننده میتواند تقاضای خود را به چند تقاضا تقسیم نموده و تاریخ هر یک را همان تاریخ تقاضای اولی قرار دهد و در صورت لزوم حق تقدم را نیز حفظ کند.

ح - حق تقدم را نمیتوان باین علت رد کرد بعضی از عناصر اختراعی که نسبت به آن ادعای حق تقدم میشود در ادعای تقاضانامه تسلیمی در مملکت مبدا درج نشده است مشروط براینکه مجموع اسناد تقاضا صریحاً عناصر مذکور را آشکار سازد.

قوانین

- ماده ۴ مکرر - ۱ - ورقه های اختراع مورد تقاضای اتباع ممالک اتحادیه در ممالک مختلف عضو از ورقه هائیکه برای همان اختراع در سایر ممالک چه عضو اتحادیه چه غیرعضو تحصیل گردیده است مستقل و مجزی میباشد.
- ۲ - قاعده فوق باید بنحو مطلق تلقی شود مخصوصاً باین معنی که ورقه های مورد تقاضا در مهلت حق تقدم چه از لحاظ علل بطلان و اسقاط حق و چه از لحاظ مدت عادی مجزی و مستقل هستند.
- ۳ - این قاعده شامل کلیه ورقه های اختراع موجود. در زمانیکه بمرحله اجرا در میآید میباشد.
- ۴ - در صورت الحاق ممالک جدید به اتحادیه نسبت به ورقه های موجود نزد طرفین در موقع الحاق بهمین ترتیب رفتار خواهد شد.
- ۵ - ورقه هائیکه با استفاده از حق تقدم دریافت گردیده است در ممالک مختلف اتحادیه از همان مدت زمانی که اگر بدون استفاده از حق تقدم تقاضا یا صادر شده بود برخوردار میشد برخوردار خواهد شد.
- ماده ۴ ثالث - مخترع حق دارد که در ورقه اختراع از او بعنوان مخترع نامبرده شود.
- ماده ۵ - الف - ۱ - وارد کردن اشیاء ساخته شده در هر یک از ممالک عضو اتحادیه بوسیله دارنده ورقه اختراع به مملکتی که ورقه را صادر کرده است باعث زوال حق نمیگردد.
- ۲ - معهدا هر یک از ممالک اتحادیه برای جلوگیری از سوء استفاده هائی که ممکن است از اعمال حق انحصاری تفویض شده بوسیله ورقه اختراع نتیجه شود میتواند تدابیر قانونی لازم را اتخاذ نماید فیالمثل عدم بهره برداری.
- ۳ - این تدابیر موقعی می تواند زوال حق ورقه اختراع را متضمن باشد که اعطاء جوازهای الزامی را برای جلوگیری از سوء استفاده های مذکور کافی نباشد.
- ۴ - در هر حال اعطاء یک جواز الزامی را نمیتوان قبل از انقضای مدت سه سال از تاریخ صدور ورقه اختراع تقاضا نمود. و این جواز را نمیتوان اعطاء کرد مگر در صورتیکه دارنده ورقه نتواند عذر موجهی ارائه نماید هیچگونه دعوی زوال حق یا لغو ورقه اختراع قبل از انقضای مدت دو سال از تاریخ اعطاء امتیاز اولین جواز الزامی پذیرفته نیست.
- ۵ - مقررات فوق - با محفوظ بودن تغییرات لازم - در مورد نمونه های وسائل رفع احتیاجات - قابل اجرا می باشد.
- ب - حق حمایت طرحها و نمونه های صنعتی به هیچ نحو خواه بعلت عدم بهره بردارن خواه بعلت ورود اشیائی نظیر آنهائیکه مورد حمایتست قابل زوال و اسقاط نیست.
- ج - ۱ - اگر در مملکتی استعمال علامت ثبت شده الزامیست ثبت مزبور فقط پس از یکمدت عادل و در صورتیکه ذینفع نتواند علل موجهی برای عدم فعالیت خود ارائه نماید قابل ابطال می باشد.

قوانین

۲ - استعمال یک علامت کارخانه و یا علامت تجارتي از طرف صاحب آن دريکي از ممالک عضو اتحاديه بشکلي که از لحاظ عناصر يا شکلي که تحت آن ثبت رسیده است مغايرت داشته باشد ولي عناصر مزبور صفت مشخصه علامت مذکور را آنطور که ثبت رسیده است تغيير نداده باشد باعث بطلان ثبت نخواهد شد و از حمايتي که به آن علامت اعطا گردیده است نخواهد کاست .

۳ - استفاده مقارن از یک علامت روی محصولات یکجور يا مشابه از طرف مؤسسات صنعتي يا تجارتي که نسبت به علامت مزبور بموجب قوانين داخلي مملکتی که در آن حمايت مورد تقاضا است بعنوان مالکين مشترک شناخته ميشوند مانع ثبت علامت مذکور نخواهد شد و بهيچوجه از حمايتي که در هر یک از ممالک عضو اتحاديه به علامت مذکور اعطا گردیده است نخواهد کاست مشروط بر اينکه در نتيجه اين استعمال مردم پاشتباه نيافتند و مخالف مصالح عمومي نباشد .

د - برای شناسائي حق هيچ علامت يا ذکر ورقه اختراع يا ذکر نمونه وسائل رفع احتياجات يا ذکر علامت کارخانه يا تجارتي يا ذکر تسليم طرح يا نمونه صنعتي روی محصول الزامي نخواهد بود .

ماده مکرر ۱ - چنانچه قوانين داخلي پرداخت عوارض را پيش بينی کرده باشد برای تاديه عوارض مقررده جهت حفظ حقوق مالکيت صنعتي با پرداخت تاكس اضافی يك مهلت ارفاقی که حد اقل سه ماه خواهد بود اعطاء ميگردد .

۲ - بعلاوه در مورد ورقه های اختراع ممالک عضو اتحاديه تعهد می نمايند خواه مهلت ارفاقی را لاقل شش ماه ارتقا عاده اعاده اعتبار ورقه اختراع را که بعلت عدم پرداخت عوارض اسقاط حق از آن شده است پيش بينی نماید اين مقررات در هر حال تابع شرائط مقرر در قوانين داخلي است .

ماده ۵ ثالث - موارد زیر در يك مملکت عضو اتحاديه بعنوان تضييع حق دارنده ورقه اختراع تلقی نخواهد شد .

۱ - بکار بردن وسائلی که موضوع ورقه اختراع اوست بوسيله کشتی های ساير ممالک اتحاديه در بدنه کشتی - در ماشين ها - در دستگاه های هدايت و ساير وسائل کشتی هنگاميکه کشتی های مزبور موقتاً يا اتفاقاً به آبهای مملکت متبوعه وی وارد می شوند مشروط بر اينکه اين وسائل منحصراً برای رفع احتياجات کشتی بکار رفته باشد .

۲ - بکار بردن وسائلی که موضوع ورقه اختراع اوست در ساختن يا بکار انداختن وسائل حمل و نقل هوائی با زميني متعلق بساير ممالک عضو اتحاديه و يا لوازم مربوط به ماشين های مزبور موقعیکه اين ماشين ها موقتاً يا اتفاقاً وارد کشور متبوعه وی ميگردد .

ماده ۶ - الف هر گونه علامت کارخانه يا علامت تجارتي که در مملکت بدهاء طبق مقررات ثبت رسیده باشد ميتواند موضوع يك اظهارنامه ثبت در ساير ممالک اتحاديه و با رعايت قيود مشروح در زیر در اين ممالک مورد حمايت قرار خواهد گرفت .

این ممالک ميتوانند قبل از اقدام ثبت نهائی ارائه گواهينامه ثبت در مملکت

قوانین

مبداء صادره از طرف مقامات صالحه را مطالبه کنند. این گواهینامه احتیاج به تشریفات صحه رسمی ندارد.

ب - ۱ - معهدنا در موارد زیر ممکنست تقاضای گواهینامه ردشود و یا گواهینامه صادره از درجه اعتبار ساقط گردد.

اولاً - علامتهائی که وضع آنها ممکنست بحقوق مکتسبه اشخاص ثالث در مملکتی که حمایت آن مورد تقاضا است لطمه وارد آورد.

ثانیاً - علامتی که فاقد وجه مشخصه بوده و یا منحصرأ از علامتها یا نشانه هائی ترکیب یافته که در تجارت ممکنست برای تعیین نوع - کیفیت - کمیت - مقصد قیمت - مبداء محصولات و یا زمان تولید بکار برده شود و یا در اصطلاح جاری یادریجات مشروع و ثابت تجارتنی مملکتی که حمایت آن مورد تقاضا است معمول باشد.

در تشخیص صنف مشخصه یک علامت باید تمام شرائط و کیفیات مخصوصاً مدت استفاده از علامت در نظر گرفته شود.

ثالثاً - علامتهائی که برخلاف اخلاق و یا نظم عمومی است مخصوصاً آنهائی که ممکنست باعث فریب مردم گردد. بدیهی است که نمیتوان علامتی را صرفاً بعلت اینکه با بعضی از مقررات قوانین علائم تجارتنی تطبیق نمیکند برخلاف نظم عمومی تلقی گردد مگر در موردی که آن مقررات خود مربوط به نظم عمومی باشد.

۲ - در سایر ممالک اتحادیه نمیتوان علائم کارخانه یا تجارتنی را باین علت رد نمود که با علائم مورد حمایت در مملکت مبداء فقط از لحاظ بعضی عناصر که بصفت مشخصه و شناسائی علائم بشکل ثبت شده در مملکت مذکور لطمه و خللی وارد نمی آورد تفاوت دارد.

ج - مملکت مبداء آن مملکتی از اتحادیه خواهد بود که دارنده انحصار در آن دارای یک مؤسسه صنعتی یا تجارتنی واقعی و معتبر باشد و اگر فاقد چنین مؤسسه ای باشد آن مملکتی از ممالک اتحادیه که در آن دارای اقامتگاه می باشد و اگر در ممالک اتحادیه اقامتگاهی نداشته باشد در صورتیکه از اتباع یکی از ممالک عضو اتحاد باشد مملکتی که دارای ملیت آن می شد.

د - هر گاه یک علامت کارخانه و یا تجارتنی طبق مقررات در مملکت مبداء و سپس در یکی یا چند مملکت دیگر عضو اتحادیه بثبت رسیده باشد هر یک از این علامتهای ملی از تاریخ ثبت بمنزله علامتی کاملاً مستقل از علامتی که در مملکت مبداء بثبت رسیده است تلفی خواهد شد بشرط اینکه با مقررات داخلی کشور واردکننده مطابقت داشته باشد.

ه - در هیچ موردی تجدید ثبت یک علامت در مملکت مبداء مستلزم تجدید ثبت در سایر ممالک عضو اتحادیه که علامت در آن بثبت رسیده است نخواهد بود.

و - امتیاز حق تقدم برای اظهارنامه های ثبت که در مدت مقرر در ماده ۴ تسلیم شده است محفوظ خواهد ماند ولو این که ثبت در مملکت مبداء پس از انقضای این مهلت انجام گیرد.

قوانین

ماده ۶ - مکرر - ۱ - ممالک عضو اتحادیه تعهد مینمایند در صورتیکه مقررات مملکت اجازه آنرا بدهد رأساً - و یا برحسب تقاضای ذینفع ثبت یک علامت کارخانه یا تجارتي را رد یا باطل نمایند در صورتی که عین یا تقلید یا ترجمه‌ای باشد که باعث ایجاد اشتباه با علامت دیگری شود که از طرف مقامات صالحه کشور ثبت بعنوان علامت شخصی که مجازاست از قرارداد حاضر استفاده نماید شناخته شده باشد و برای اشیاء عین آن یا مشابه آن بکار برده می‌شود. و در صورتیکه قسمت اصلی علامت عین چنین علامت سرشناسی باشد و یا تقلیدی باشد که باعث ایجاد اشتباه با آن گردد بهمان ترتیب رفتار خواهد شد.

۲ - برای تقاضای ابطال این علامتها یک مهلت اقل سه سال باید اعطاء گردد مهلت مزبور از تاریخ ثبت علامت جاری خواهد شد.

۳ - برای درخواست ابطال علامت هائی که با سوء نیت ثبت رسیده است مهلتی معین نخواهد شد.

ماده ۶ ثالث - ۱ - ممالک عضو اتحادیه قبول مینمایند استعمال علامت و نشان و درفش‌ها و سایر علامت‌ها و نشانهای رسمی ممالک عضو اتحادیه و نشانها و مهرهای رسمی بازرسی و گواهی اعتبار را که از طرف ممالک مزبور بکار برده میشود و همچنین هر گونه تقلید را از علاماتی که مربوط بدوران تاریخی ممالک و شهرها - بیباشد خواه بعنوان علامت کارخانه یا علامت تجارتي - خواه بعنوان عناصر علامت - در صورتیکه اجازه استعمال آن از طرف مقامات صالحه صادر نشده باشد - بوسیله اتخاذ تدابیر لازم ممنوع نمایند.

ممنوعیت استعمال نشانها و مهره‌های رسمی بازرسی و اعتبار فقط شامل مواردی خواهد بود که علامتهائی که آنرا تشکیل میدهد روی کالاهای هم‌نوع یا نوعی شبیه بان بکار برده شود.

۳ - برای اجرای این مقررات ممالک عضو اتحادیه قبول مینمایند متقابلاً از طریق دفتر بین‌المللی - فهرست علامتهای دولتی و نشانه‌ها و مهره‌های رسمی بازرسی و گواهی اعتبار را که میخواهند بطور مطلق یا در حدودی تحت حمایت ماده حاضر قرار دهند و همچنین تغییراتی که بعداً ممکنست در این فهرست‌ها رخ دهد برای اطلاع یگدیگر ارسال دارند و هر یک از ممالک عضو اتحادیه بموقع خود فهرست‌های دریافتی را در دسترس عموم خواهد گذاشت.

۴ - هر یک از ممالک عضو اتحادیه میتواند در مهلت ۱۲ ماه از تاریخ دریافت اطلاعاتی ایرادهای - احتمالی خود را توسط دفتر بین‌المللی بمملکت ذینفع اظهار دارد.

۵ - در مورد نقشهای دولتی معروف عمومی مقررات پیش‌بینی شده در بند ۱ فقط شامل علامتهائی خواهد بود که بعد از تاریخ ششم نوامبر ۱۹۲۵ ثبت رسیده باشد.

۶ - برای نقشهای دولتی که معروف عموم نباشد و برای نشانها و مهرهای رسمی - این مقررات فقط شامل آن علامتهائی خواهد بود که متجاوز از دو ماه پس از دریافت اطلاعاتی منظور بند ۳ ثبت رسیده باشد.

قوانین

۷ - در صورت سوء نیت ممالک اختیار دارند حتی علامت‌هایی که قبل از تاریخ ۶ نوامبر ۱۹۲۵ ثبت رسیده است و دارای نقشهای دولتی و نشانها و مهرهای رسمی باشد باطل نمایند.

۸ - اتباع هر یک از ممالک که به آنها اجازه استعمال علامتها و درفش‌های مملکتشان داده شده است میتوانند آنها را مورد استفاده قرار دهند و لو اینکه شباهتی با علامتها و درفشهای مملکت دیگری داشته باشد.

۹ - ممالک عضو اتحادیه تعهد مینمایند در تجارت استعمال غیر مجاز علامت و نشانهای دولتی - سایر ممالک عضو اتحادیه را در صورتیکه استعمال علامتهای مزبور باعث ایجاد اشتباه در مورد مبداء محصولات گردد ممنوع نمایند.

۱۰ - مقررات فوق مانع آن نخواهد بود که ممالک از حق امتناع با ابطال ثبت مقرر در قسمت ۳ از بند ۱ حرف ب ماده ۶ در مورد استفاده غیر مجاز علامتهای تجارتي از نشانها و درفشها و سایر نقشهای دولتی و یا نشانها و مهرهای رسمی یکی از ممالک عضو اتحادیه استفاده نمایند.

ماده ۶ رابع - ۱ اگر بموجب مقررات یکی از ممالک عضو اتحادیه واگذاری یک علامت موقعی معتبر است که با واگذاری مؤسسه یا تجارت که علامت بان تعلق دارد توأم باشد - برای این که اعتبار آن محرز گردد کافی است که آن قسمت از مؤسسه یا تجارت که در مملکت مزبور واقع است با حق انحصاری تولید یا فروش محصولات تحت علامت واگذار شده بانتقال گیرنده واگذار گردد.

۲ - این اصل ممالک عضو اتحادیه را مکلف نخواهد کرد که واگذاری علامتی را که استعمال آن از طرف انتقال گیرنده باعث گمراهی مردم مخصوصاً در مورد تشخیص مبداء - نوع یا صفات اساسی محصولات که تحت آن علامت خواهد بود بشود معتبر بشناسند. ماده ۷ - کیفیت محصول که علامت کارخانه یا تجارتي باید روی آن گذارده شود نمیتواند در هیچ مورد مانع ثبت علامت مزبور شود.

ماده ۷ مکرر - ۱ - ممالک عضو اتحادیه تعهد مینمایند اظهارنامه علامت‌های دسته جمعی متعلق به اجتماعاتی که وجودشان برخلاف قوانین مملکت مبدأ نیست پذیرند و از آن حمایت نمایند حتی اگر این اجتماعات دارای یک مؤسسه صنعتی یا تجارتي نباشند. ۲ - هر یک از ممالک در وضع شرایط خصوصی حمایت از یک علامت دسته جمعی مختار بوده و در صورتیکه این علامت برخلاف مصالح عمومی باشد میتواند از حمایت آن امتناع نماید.

۳ - لکه حمایت این علامت‌ها را نمیتوان از هیچ اجتماعی که وجود آن برخلاف قانون کشور مبدأ نباشد - بعلمت آنکه اجتماع مزبور در مملکتی که حمایتش مورد تقاضا است مستقر نیست یا اینکه تشکیل آن برحسب قوانین مملکت مزبور نمیشود - دریغ نموده نام تجارتي - بدون آنکه الزامی بتسلیم اظهارنامه یا ثبت آن باشد - در کلیه ممالک عضو اتحادیه مورد حمایت قرار خواهد گرفت - چه جزء یک علامت کارخانه یا تجارتي باشد - چه نباشد.

قوانین

- ماده ۹ - ۱ - هر محصولی که برخلاف مقررات یک علامت کارخانه با تجارتي یا نام تجارتي بر آن زده باشند در - موقع ورود در ممالک عضو اتحادیه که علامت یا نام مزبور از حق حمایت قانونی برخوردار است ضبط و توقیف خواهد شد.
- ۲ - توقیف همچنین در مملکتی که علامت گذاری غیر قانونی در آن صورت گرفته یا در مملکتی که محصول - بان وارد شده است بعمل خواهد آمد.
- ۳ - توقیف بر حسب تقاضای دادسرا یا تقاضای هر مقام صالح دیگر یا به تقاضای یکطرف ذینفع اعم از شخص واقعی یا شخص حقوقی مطابق مقررات داخلی هر کشور بعمل خواهد آمد.
- ۴ - در صورت ترانزیت مقامات مربوط مکلف نیستند اقدام بتوقیف محصول کنند.
- ۵ - اگر قوانین مملکتی توقیف را در موقع ورود کالا بان مملکت ممنوع نماید بجای توقیف ورود کالا - بان کشور ممنوع خواهد شد یا کالای مزبور را در داخله کشور توقیف خواهند نمود.
- ۶ - اگر قوانین یک کشور نه توقیف در موقع ورود و نه ممنوعیت ورود کالا و نه توقیف کالا را در داخله کشور هیچکدام را مجاز نداند و تا وقتی اقدام باصلاح قوانین مزبور برای نیل باین منظور بشود تدابیر و وسائلی که قانون در اختیار اتباع مملکت در اینگونه موارد گذارده است جای گزین مقررات بالا خواهد شد.
- ماده ۱۰ - ۱ - مقررات ماده قبل شامل تمام محصولات می باشد که به تقلب بعنوان علامت تشخیص مبداء نام - محل یا مملکت خاصی را دارا می باشد در صورتی که این علامت تشخیص با یک نام تجارتي موهوم یا ناسی که با سوء نیت بکار برده شده باشد توأم باشد.
- ۲ - در هر حال هر تولید کننده سازنده یا تاجر مشغول بکار تولید - ساخت یا تجارت این محصول - اعم از شخص واقعی یا حقوقی و مستقر در محلی که بتقلب به عنوان محل مبداء ذکر شده یا در ناحیه ای که این محل در آن واقع است و یا در مملکتی که به تقلب نام آن ذکر گردیده است یا در کشوری که نشانی تقلبی مبداء مورد استفاده قرار گرفته است طرف ذینفع شناخته میشود.
- ماده ۱۰ - مکرر - ۱ - ممالک عضو اتحادیه مکلفند حمایت واقعی اتباع اتحادیه را در مقابل رقابت نامشروع تأمین کنند.
- ۲ - هر رقابتی که برخلاف معمول شرافتمندانه صنعت یا تجارت انجام گیرد یک رقابت نامشروع تلقی میشود.
- ۳ - مخصوصاً اعمال زیر باید ممنوع گردد.
- اولاً - هر عملی که ممکن است بنحوی از انحاء موجب اشتباه بامؤسسه محصولات یا فعالیت - صنعتی یا تجارتي یک رقیب شود.
- ثانیاً - اظهارات خلاف واقع در تجارت که ممکن است باعث تزلزل اعتبار مؤسسه - محصولات یا فعالیت صنعتی یا تجارتي یک رقیب گردد.

فوالین

ماده ۱۰ - ثالث - ۱ - ممالک عضو اتحادیه تعهد مینمایند وسائل مراجعه بمراج قانونی خاصی برای سرکوبی مؤثر کلیه اعمال مذکور در مواد ۹ و ۱۰ و ۱۰ مکرر را برای اتباع سایر ممالک عضو اتحادیه تأمین کنند.

۲ - بعلاوه تعهد مینمایند تدابیری نمایند که به سندیکاها وانجمن‌هایی که نمایندگان صاحبان صنایع تولیدکنندگان و یا تجار ذینفع میباشند و وجود آنان برخلاف مقررات مملکتشان نیست اجازه دهد در دادگاه‌ها یا نزد مقامات اداری بمنظور سرکوبی عملیات مذکور در مواد ۹ و ۱۰ و ۱۰ مکرر در حدودی که مقررات مملکتی که در آن حمایت مورد تقاضا است بسندیکاها و شرکتهای خود اجازه میدهد اقامه دعوی کنند.

ماده ۱۱ - ۱ - ممالک عضو اتحادیه مطابق مقررات قانونی داخلی خود حمایت موقت اختراعاتی را که قابل دریافت ورقه اختراع میباشند و همچنین نمونه‌های وسائل رفع احتیاج - طرحها و نمونه‌های صنعتی و نیز علامت‌های کارخانه یا تجارتی محصولاتیکه در نمایشگاه‌های رسمی بین‌المللی و یا در نمایشگاه‌هاییکه تشکیل آنها در یکی از ممالک عضو اتحادیه رسماً شناخته شده است بمعرض نمایش گذارده خواهد شد - تأمین خواهند نمود.

۲ - این حمایت موقت مهلت‌های مقرر در ماده ۴ را تمدید نخواهد کرد. اگر بعداً حق تقدم - مورد ادعا قرار گیرد اداره صالحه ثبت هر مملکت میتواند ابتدای مهلت را از تاریخ ورود محصول بنمایشگاه قرار دهد.

۳ - هر مملکت میتواند بعنوان دلیل هویت شیئی مورد نمایش و تاریخ ورود آن اسناد را که لازم تشخیص دهد مطالبه کند.

ماده ۱۲ - ۱ - هر یک از ممالک عضو اتحادیه تعهد مینمایند که اداره‌ای مخصوص مالکیت صنعتی که مرکز تسلیم - اظهار نامه تأسیس و برقرار نماید تا ورقه‌های اختراع و نمونه‌های وسائل رفع احتیاج و طرحها یا نمونه‌های صنعتی و همچنین علامت‌های کارخانه یا تجارتی را با اطلاع عموم پوساند.

۲ - این دایره یک نشریه رسمی منتشر خواهد نمود.
مراتب زیر را مرتباً منتشر خواهد کرد:

الف - اساسی دارندگان ورقه‌های اختراع صادره با ذکر مختصری از علائم و مشخصات اختراعات ثبت شده

ب - چاپ نمونه‌ای از علامت‌هاییکه بثبت رسیده است.

ماده ۱۳ - ۱ - دفتر بین‌المللی که در برن (بنام) دفتر بین‌المللی برای حمایت مالکیت صنعتی تأسیس گردیده تحت نظارت عالی دولت کنفدراسیون سویس تشکیلات آنرا تنظیم و برطرز کارش نظارت مینماید میباشند.

۲ - زبان رسمی دفتر بین‌المللی زبان فرانسه است.

۳ - دفتر بین‌المللی هر نوع اطلاعاتی را که مربوط بحمايت مالکیت صنعتی است متمرکز نموده و آنها را با هم جمع و منتشر مینماید - مسائلی را که از لحاظ اتحادیه مفید بدانند مطالعه و بکمک اسنادی که از طرف ادارات مختلفه در اختیارش گذارده میشود اطلاعیه‌ای مرتب درباره امور مربوط بمنظور اتحادیه بزبان فرانسه منتشر مینماید.

قوانین

۴ - شماره های این اطلاعیه و همچنین تمام اسنادیکه از طرف دفتر بین المللی منتشر میشود بتناسب تعداد واحدی سهمیه که ذیلاً درج شده است بین ادارات صالحه ممالک عضو اتحادیه توزیع میگردد . بهای نسخ اضافی اسناد که ممکن است از طرف ادارات مزبور یا از طرف شرکتها یا اشخاص تقاضا شود جداگانه پرداخت گردد .

۵ - دفتر بین المللی همیشه باید آماده باشد خود را در اختیار ممالک عضو اتحادیه گذارده و اطلاعات مخصوصی را که ممکن است راجع بسرویس بین المللی مالکیت صنعتی مورد احتیاج باشد در دسترس آنان بگذارد . رئیس دفتر بین المللی هر سال گزارش راجع بچگونگی انجام وظایف خود تنظیم و بتمام ممالک عضو اتحادیه ارسال خواهد داشت .

۶ - هزینه های معمولی دفتر بین المللی از طرف کلیه ممالک عضو اتحادیه مشترکاً پرداخت خواهد شد . تا دستور ثانی مجموع آن نمیتواند از صدویست هزار فرانک سویس در سال تجاوز کند .

در صورت لزوم این مبلغ را میتوان بموجب تصمیم متخذه باتفاق آراء در یکی از کنفرانسهاییکه در ماده ۱۴ پیش بینی شده است اضافه کرد .

۷ - هزینه هاییکه مربوط بکارهای کنفرانسهای نمایندگان یا کنفرانسهای اداری باشد و همچنین هزینه هاییکه ممکن است انجام گارها و مطالعات مخصوصی یا نشریه هاییکه بموجب تصمیمات یک کنفرانس منتشر میگردد - ایجاد نماید جزء هزینه های معمولی محسوب نمیشود . این هزینه ها که مجموعاً آن در سال از بیست ۲۰۰۰۰ هزار فرانک سویس تجاوز نخواهد نمود بین ممالک عضو اتحادیه بتناسب سهمی که برای اداره امور دفتر بین المللی میپردازند و بموجب مقررات بند ۸ زیر تقسیم خواهد شد .

۸ - برای تعیین سهم هر یک از ممالک عضو اتحادیه در پرداخت این مبلغ کل هزینه ممالک عضو اتحادیه و ممالکی که بعداً باتحادیه ملحق خواهند شد بشش طبقه تقسیم که هر یک از طبقات بتناسب چند واحدی در پرداخت شرکت میکنند .
واحدهای مزبور از قرار زیر است :

۲۵ واحد	طبقه ۱
۲۰ واحد	طبقه ۲
۱۵ واحد	طبقه ۳
۱۰ واحد	طبقه ۴
۵ واحد	طبقه ۵
۳ واحد	طبقه ۶

این ضریب در تعداد ممالک هر طبقه ضرب و عدد حاصله تعداد واحدهائی را نشان میدهد که بر حسب آن هزینه کل باید تقسیم گردد . حاصل تقسیم مبلغ واحد هزینه را نشان میدهد .

۹ - هر یک از ممالک عضو اتحادیه در موقع ورود خود باتحادیه آن طبقه ای را که میخواهد جزو آن محسوب شود معین مینماید . هر یک از ممالک عضو اتحادیه میتواند بعداً تقاضا نماید که دیگری جزو طبقه قرار گیرد .

قوانین

۱۰ - دولت کنفدراسیون سویوس در هزینه‌هایی که از طرف دفتر بین‌المللی میشود نظارت میکند. و پیش پرداختهای لازم را سینماید و حساب سالیانه را که بکلیه ادارات دیگر ارسال خواهد شد تنظیم سینماید.

ماده ۱۴ - ۱ - قرارداد حاضر هر چند مدت بمنظور الحاق اصلاحات لازم برای تکامل تشکیلات اتحادیه خواهد بود مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت.

۲ - بدین منظور کنفرانس‌هایی بنوبت در هر یک از ممالک عضو اتحادیه از نمایندگان ممالک مزبور تشکیل خواهد شد.

۳ - اداره ثبت علائم مملکتی که در آن کنفرانس باید تشکیل گردد برنامه کارهای کنفرانس را با معاضدت دفتر بین‌المللی تنظیم خواهد نمود.

۴ - رئیس دفتر بین‌المللی در جلسات کنفرانسها حضور یافته و در مذاکرات بدون حق رأی شرکت سینماید.

ماده ۱۵ - بدیهی است که هر یک از ممالک عضو اتحادیه این حق را برای خود محفوظ میدارند که بتوانند جداگانه بین خود تدابیر خصوصی که بر خلاف مقررات قرارداد حاضر نخواهد بود برای حمایت از مالکیت صنعتی اتخاذ نمایند.

ماده ۱۶ - ۱ - ممالکی که در قرارداد حاضر شرکت نکرده اند میتوانند تقاضا کنند و بان ملحق شوند.

۲ - این الحاق از مجرای سیاسی بدولت کنفدراسیون سویوس ابلاغ خواهد شد و دولت مزبور مراتب را بسیار ممالک ابلاغ خواهد نمود.

۳ - الحاق مزبور بخودی خود قبولی تمام شرایط و استفاده از امتیازات این قرارداد دربر خواهد داشت و یکماه پس از ارسال ابلاغیه از طرف دولت کنفدراسیون سویوس بسایر ممالک عضو اتحادیه مؤثر و فاقد خواهد شد مگر آنکه تاریخ مؤخری در تقاضای الحاق ذکر شده باشد.

ماده ۱۶ مکرر - ۱ - هر یک از ممالک عضو اتحادیه می‌تواند هر موقع کتباً بدولت کنفدراسیون سویوس ابلاغ نماید که قرارداد حاضر شامل تمام یا قسمتی از مستعمرات و تحت‌الحمايه‌های او با سرزمینهای که تحت قیمومیتش واگذار شده است یا هر نوع سرزمین دیگر که تحت سلطه او میباشد یا سرزمینهای که تحت حاکمیت او قرار گرفته اند میباشد در این صورت قرارداد حاضر یکماه بعد از ارسال ابلاغیه ای که در این مورد از طرف دولت کنفدراسیون سویوس بسایر ممالک عضو اتحادیه فرستاده خواهد شد شامل سرزمینهای که مذکور میگردد مگر آنکه تاریخ مؤخر دیگری در ابلاغیه ذکر شده باشد در عدم ارسال این ابلاغیه قرارداد حاضر شامل این سرزمینها نخواهد شد.

۲ - هر یک از ممالک عضو اتحادیه هر موقع میتواند دولت کنفدراسیون سویوس را کتباً مطلع نماید که قرارداد حاضر دیگر شامل تمام یا قسمتی از سرزمینهای مشروحه در ابلاغیه مذکور در بند فوق نمیشود در این صورت قرارداد حاضر ۱۲ ماه پس از وصول ابلاغیه بدولت کنفدراسیون سویوس دیگر شامل سرزمینهای مندرج در ابلاغیه نخواهد شد.

قوانین

۳ - هر ابلاغی که بموجب مقررات بندهای (۱) و (۲) این ماده بدولت کنفدراسیون سویس بشود توسط دولت اخیر باطلاع سایر ممالک عضو اتحادیه خواهد رسید .

ماده ۱۷ - اجراء تعهدات متقابل مندرج در قرارداد حاضر مشروط است در صورت لزوم بانجام تشریفات و مقررات قوانین اساسی ممالک عضو اتحادیه که موظفند وسائل انجام این تشریفات را در نزدیکترین مهلت ممکنه فراهم سازند.

ماده ۱۷ - مکرر - ۱ - قرارداد حاضر برای مدت نامحدودی معتبر خواهد بود و این اعتبار تا انقضای مدت یکسال از روز اعلام فسخ قرارداد ادامه خواهد داشت .

۲ - فسخ قرارداد بدولت کنفدراسیون سویس اطلاع داده خواهد شد فسخ فقط در برابر مملکتی که بنام آن انجام شده است دارای اثرات قانونی بوده و قراردادی برای سایر ممالک عضو اتحادیه قابل اجرا خواهد ماند .

ماده ۱۸ - ۱ - سند حاضر بتصویب خواهد رسید و اسناد تصویب منتهای تاریخ اول ژوئیه ۱۹۲۸ در لندن تسلیم خواهد شد و یکماه پس از این تاریخ بین ممالکی که بنام آنها تصویب شده است قابل اجرا خواهد شد . معهذا اگر قبل از این تاریخ لااقل بنام شش مملکت بتصویب رسیده باشد بین ممالک مزبور - یکماه پس از تسلیم ششمین تصویب و ابلاغ آن از طرف دولت کنفدراسیون بآنها قابل اجرا خواهد شد و برای سایر ممالک که بنام آنها بعداً قابل اجرا خواهد شد و برای سایر ممالک که بنام آنها بعداً بتصویب برسد یکماه پس از ابلاغ هر یک از تصویب ها .

۲ - ممالکی که اسناد تصویب در مهلت مقرر در بند بالا بنام آنها تسلیم نشده باشد الحاق آنها تابع مقررات مندرج در ماده ۱۶ خواهد بود .

۳ - سند حاضر در روابط بین ممالکی که شامل آنها میگردد - جانشین قرارداد اتحادیه پاریس سورخ ۱۸۸۲ و اسناد تجدید نظرهای بعدی می باشد .

۴ - راجع بممالکی که سند حاضر شامل آنها نمی گردد ولی تابع قرارداد اتحادیه پاریس تجدید نظر شده در سال ۱۹۲۵ در لاهه می باشند قرارداد اخیر کماکان بین آنها معتبر خواهد بود .

۵ - همچنین در مورد ممالکی که نه سند حاضر و نه قرارداد اتحادیه پاریس تجدید نظر شده در لاهه شامل آنها نمیگردد قرارداد اتحادیه پاریس تجدید نظر شده در واشنگتن در ۱۹۱۱ معتبر میباشد .

ماده ۱۹ « سند حاضر در یک نسخه بامضاء خواهد رسید . نسخه مزبور در پایگانی دولت بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی ضبط خواهد گردید .

یک نسخه گواهی شده از طرف دولت مزبور بهر یک از دولتهای ممالک عضو اتحادیه تسلیم خواهد شد .

متن قرارداد فوق ضمیمه قانون اجازه الحاق دولت ایران باتحادیه عمومی بین المللی معروف پپاریس برای حمایت مالکیت صنعتی و تجارتنی و کشاورزی بوده و صحیح است .
نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر موسی عمید

۳۷/۱۱/۴

شماره ۲۳۷۲۴

وزارت دادگستری

هیئت وزیران در جلسه مورخه ۱۳۳۷/۱۱/۱ بنا بر پیشنهاد شماره ۹۶۴۲ مورخ ۹۶۳۶ مورخ ۳۷/۱۵/۱۶ وزارت دادگستری تصویب نمودند که ماده هشت تصویب نامه مورخه ۲۱/۲/۱۹ آئین نامه سجل کیفری ملغی و ماده ۸ پیشنهادی زیر بجای آن اجراء میشود :

ماده ۸ اصلاحی آئین نامه سجل کیفری - (در مورد محکومینی که مورد عفو عمومی واقع میشوند سجل کیفری تنظیم نخواهد شد و در مورد محکومینی که طبق ماده ۵۵ قانون کیفر عمومی مورد عفو مقام سلطنت واقع میگرددند طبق مواد ۵۶ و ۵۷ و ۵۸ کیفر عمومی رفتار خواهد شد.

تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است.

از طرف نخست وزیر

۳۸/۱/۲۲

شماره ۳۴۱

۱ - ماده ۱۹ آئین نامه شکایت از کارشناسان رسمی مصوب ۱۳۲۰ بطریق زیر اصلاح میشود .

محکومیت های انتظامی کارشناسان رسمی از درجه ۵ به بالا قابل تجدید نظر است .

۲ - تبصره زیر بماده ۷ آئین نامه قانون کارشناسان مصوب ۱۳۱۸ اضافه میشود

در هر مورد که تقاضای تمدید پروانه کارشناسی از طرف کمیسیون مربوط رد شود متقاضی میتواند برای یکنویت از طرف کمیسیون تجدید نظر بخواهد تقاضای تجدید نظر در کمیسیونی مرکب از اعضای کمیسیون بدوی و دونفر از رؤسای شعب داد گاه های استان مرکز (که بانتخاب وزیر داد گستری برای یکسال انتخاب میشوند) مطرح میشود و نظر کمیسیون مزبور قطعی خواهد بود .

وزیر دادگستری

نقل از شماره ۴۱۸۱ روزنامه رسمی کشور

وزارت فرهنگ

فرمان همایونی دائر باجرای قانون راجع باسخدام آموز گاران پیمانی و تبدیل پایه های اداری و آموزشی و قانونی مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورایملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد :

باتأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارک همایونی

نظر باصل بیست وهفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم .

ماده اول (قانون راجع باسخدام آموز گاران پیمانی و تبدیل پایه های اداری

و آموزشی که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم (هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند. بتاریخ شانزدهم اردیبهشت ماه ۱۳۳۸.

قانون راجع باستخدام آموزگاران پیمانی و تبدیل پایه های اداری و آموزشی

ماده ۱ - تازمانی که عده فارغ التحصیلان دانشسراها برای تأمین نیازمندیهای وزارت فرهنگ از حیث آموزگار کافی نیست وزارت فرهنگ میتواند کسری آموزگاران را از بین دارندگان گواهی نامه کامل متوسط در تهران و مرکز و شهرهای مهم هراستان (بشخص وزارت فرهنگ) و از بین دارندگان گواهی نامه دوره اول متوسطه بیالا در مراکز شهرستانها و بخشها از طریق مسابقه انتخاب و بطور پیمانی استخدام نماید شرایط و ترتیب مسابقه بر طبق آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب شورای عالی فرهنگ میرسد.

ماده ۲ - وزارت فرهنگ مکلف است برای کسانی که طبق ماده یک این قانون بخدمت پذیرفته میشوند کلاسهای کارآموزی ترتیب داده و روش تعلیم و تربیت را بانان بیاموزد. کسانی که استعداد آموزگاری نداشته و در این کلاسها ابراز شایستگی ننمایند به پیشنهاد هیئت ممتحنه از طرف وزارت فرهنگ بخدمت آنانای خاتمه داده میشود.

ماده ۳ - وزارت فرهنگ مجاز است در تقاطی بغیر از تهران و مراکز استانها و شهرستانها و مراکز بخشها که نتواند آموزگاران واجد شرایط طبق ماده یک این قانون استخدام نماید اشخاصی را که صلاحیت دارند بخدمت موقت معلمی منصوب بدارد و حق الزحمه آنها را اعتبار محللای رسمی یا پیمانی و یا از مجموع اعتبارات استخدامی پرداخت نماید. خدمت معلمی موقت مزبور برای وزارت فرهنگ هیچگونه تعهدی را غیر از پرداخت حق الزحمه ایجاد نمی نماید و هر موقع که از خدمت آنان بی نیاز گردد آموزگاران رسمی یا کسانی را که طبق ماده یک استخدام میشوند بجای آنان می گمارد. میزان حق الزحمه معلمین موقت بر طبق آئین نامه ای خواهد بود که از طرف وزارت فرهنگ تدوین خواهد شد و در هر صورت از حداقل حقوق آموزگاران پیمانی تجاوز نخواهد نمود.

تبصره - هر یک از معلمین موقت مذکور در فوق که واجد شرایط استخدامی مندرج در ماده یک بشوند بخدمت پیمانی پذیرفته شده و از مزایای مربوط به اینگونه آموزگاران استفاده خواهد کرد.

ماده ۴ - وزارت فرهنگ میتواند آموزگاران پیمانی که در موقع تصویب این قانون در خدمت وزارت فرهنگ هستند و یا در آینده طبق ماده یک بطور پیمانی استخدام شوند سمت آنان را از پیمانی برسمی بترتیب زیر تبدیل نماید :

الف - بدارندگان گواهی نامه ششم متوسطه در صورت داشتن لا اقل دو سال سابقه تدریس و بدارندگان گواهی نامه پنج ساله متوسطه در صورت داشتن لا اقل چهار سال سابقه تدریس رتبه یک آموزگاری و در مقابل هر دو سال خدمت اضافی یک پایه بالاتر داده میشود. بشرط اینکه رتبه اعطائی از پایه ۳ آموزگاری تجاوز ننماید.

قوانین

ب - بدارنده گان گواهی نامه سه ساله متوسطه در صورت داشتن حداقل دو سال سابقه تدریس و سایر آموزگاران شاغل خدمت در موقع تصویب این قانونی در صورت داشتن حداقل چهار سال سابقه تدریس پایه یک کمک آموزگاری و در مقابل هر دو سال خدمت اضافه پیمانی یک پایه بالاتر داده میشود بشرط آنکه رتبه اعطائی از پایه سه کمک آموزگاری تجاوز ننماید.

تبصره ۱ - آموزگاران پیمانی که در موقع تصویب این قانون سابقه تدریس مندرج در بند الف و ب را ندارد هر گاه در آینده مدت تدریس آنها بشرح فوق تکمیل بشود از مزایای این ماده استفاده خواهند نمود.

تبصره ۲ - اعطاء پایه های فوق منوط بانست که آموزگار در مدت خدمت موجبات رضامندی کامل وزارت فرهنگ را از حیث اخلاق و طرز کار و تدریس فراهم نموده و علاوه بر این دوره های کارآموزی را که باین منظور برای آموزگاران ترتیب داده می شود با موفقیت طی نموده باشد.

ماده ۵ - رتبه دارنده گان پایه های آموزگاری یا اداری در صورتیکه در موقع تصویب این قانون دارای دانشنامه لیسانس باشند و یا تا پایان سال تحصیلی ۱۳۳۸ ۱۳۳۹ لیسانسیه بشوند بشرط داشتن سه سال سابقه تدریس و تعهد پنج سال خدمت دبیری در هر نقطه که وزارت فرهنگ در خارج از تهران و حومه تهران تعیین نماید بماند آخرین حقوق دریافتی بدبیری تبدیل میشود.

کسانیکه تعهد خود را بر طبق این ماده انجام ندهند بر تبه اولیه برمیگردند لکن مدت خدمت آنان جزء سابقه خدمت آموزگاری یا اداری منظور و محسوب میشود.

ماده ۶ - بمنظور بهبود روش تعلیم و تربیت و بالا بردن سطح معلومات آموزگاران و کمک آموزگاران وزارت فرهنگ مکلف است در هر یک از دانشسراهای مقدماتی و کشاورزی یا مدارس دیگر دوره های تحصیلی تاهستانی یا کلاسهای شبانه دایر نماید. مدت و برنامه تحصیل با تصویب شورای عالی فرهنگ تعیین میگردد.

فارغ التحصیلان دوره کلاسهای مذکور در فوق از مزایای زیر برخوردار خواهند شد:
الف - آموزگاران رسمی با دارا بودن گواهی نامه دوره های تحصیلی مذکور در ترفیع رتبه نسبت بسایرین حق تقدم خواهند داشت.

ب - وزارت فرهنگ میتواند رتبه کمک آموزگاران را با طی دوره های تحصیلی مذکور در صورت داشتن لا اقل ده سال سابقه خدمت تدریس یا مدیریت یا نظاست دبستان بماند آخرین حقوق دریافتی بر تبه آموزگاری تبدیل نماید.

ماده ۷ - تا زمانیکه عده فارغ التحصیلان دانشسرای عالی برای تأمین احتیاجات وزارت فرهنگ کافی نیست وزارت فرهنگ کلاس های شبانه در دانشسرای عالی و در مراکز ای که دانشگاه وجود دارد بمنظور تربیت دبیر برای تدریس در دوره اول متوسط دایر مینماید داوطلبان این کلاسها از فارغ التحصیلان دانشسراهای مقدماتی و کسانیکه در دبیرستان بتدریس اشتغال داشته اند بشرط دارا بودن گواهی نامه کامل متوسطه انتخاب می شوند

قوانین

این داوطلبان باید هر یک دارای حداقل پنج سال سابقه تدریس یا ده سال سابقه خدمت آموزشی و اداری باشند عده لازم همه ساله از طریق مسابقه در تهران و مراکز هراستان با رعایت تناسب احتیاجات هر حوزه انتخاب می‌شوند.

دوره و برنامه تحصیلات در این مراکز بنا پیشنهاد دانشسرای عالی و تصویب شورای عالی فرهنگ خواهد بود.

وزارت فرهنگ در انتقال محل خدمت آموزگاران و دبیرانی که در مسابقه انتخاب می‌شوند برای طی دوره تحصیلات این کلاسها تسهیلات لازم فراهم میکند و فارغ التحصیلان را در صورت تعهد پنجسال خدمت دبیری در تقاطی که وزارت فرهنگ احتیاج دارد بغیر از تهران و حومه تهران در دوره اول متوسطه منصوب مینماید و در اینصورت بکسانیکه در دبیرستان بطور پیمانی بتدریس اشتغال داشته اند پایه یک دبیری و در مقابل هر سه سال خدمت دبیری یک پایه بالاتر بشرط آنکه از پایه سه تجاوز نکند اعطاء مینماید و همچنین رتبه آموزگاری فارغ التحصیلان را بمانند آخرین حقوق دریافتی برتبه دبیری تبدیل مینماید. تبصره ۱ - هر گاه هر یک از فارغ التحصیلان فوق پنجسال تعهد خدمت خود را در تقاطی که وزارت فرهنگ تعیین نموده انجام ندهد رتبه اعطائی لغو و بوضع خدمت اولیه برمیگردد فقط در مورد دارندگان پایه رسمی آن مدت از تعهد را که انجام داده اند برای ترفیعیشان در پایه قبل محسوب خواهد گردید.

تبصره ۲ - وزارت فرهنگ میتواند برای تدریس علوم دینی و زبان و ادبیات فارسی و عربی از دارندگان گواهی نامه مدرسی یا اجتهاد و یا افشاء بطور پیمانی استفاده نماید و بتناسب ساعات تدریس آنها حق التدریس بایشان پرداخت نماید وزارت فرهنگ برای این قبیل معلمین کلاسهای کارآموزی برای آشنا ساختن آنان با اصول تعلیم و تربیت جدید تشکیل خواهد داد.

ماده ۸ - بکسانی که در دبیرستان بطور پیمانی در تاریخ تصویب این قانون در خدمت وزارت فرهنگ بوده و دارای چهارسال سابقه تدریس باشند اگر گواهی نامه کامل متوسطه داشته باشند رتبه دو آموزگاری و اگر گواهی نامه کامل متوسطه نداشته باشند رتبه یک آموزگاری داده می‌شود و در مقابل هر دو سال خدمت اضافی یک پایه بالاتر داده میشود بشرط آنکه در موقع اعطاء رتبه برای دارندگان گواهی نامه کامل متوسطه از رتبه چهارآموزگاری و برای کسانی که گواهی نامه کامل متوسطه ندارند از رتبه سه آموزگاری تجاوز ننماید.

ترفیعات بعدی آنها برطبق قوانین مربوطه خواهد بود.

تبصره - کسانی که در دبیرستانها بطور پیمانی بتدریس اشتغال دارند و در موقع تصویب این قانون سابقه تدریس مذکور در این ماده را ندارند هر گاه در آینده مدت تدریس آنها بشرح فوق تکمیل گردد از مزایای این ماده استفاده خواهند نمود.

ماده ۹ - سابقه خدمت پیمانی کسانی که دارای رتبه رسمی شده و میشوند در صورت پرداخت کشور بازنشستگی تمام مدت خدمت پیمانی جزو خدمت رسمی آنان محسوب می‌شود.

قوانین

ماده ۱۰ - سابقه خدمت در مدارس غیر دولتی که تحت نظر وزارت فرهنگ اداره شده و یا میشود و سابقه خدمت در هنرستان های دولتی قبل از انتقال آنها بوزارت فرهنگ و همچنین سابقه خدمت در مدارس ملی در صورتیکه برحسب مأموریت از طرف وزارت فرهنگ باشد در مورد اجرای این قانون حکم خدمت وزارت فرهنگ را خواهد داشت.

ماده ۱۱ - هرگاه کمک آموزگاری بدریافت گواهینامه دانشسراهای مقدماتی یا دانشسرای کشاورزی نائل شود و یا آموزگاری دانشنامه دانشسرای عالی دریافت نماید و یا دبیری با دارا شدن دانشنامه دکتری یا معادل آن بموجب قوانین مربوط به خدمت دانشجویی پذیرفته شده یا بشود وزارت فرهنگ رتبه او را بمأخذ آخرین حقوق دریافتی برتبه آموزگاری و دبیری یا دانشجویی تبدیل مینماید مشروط براینکه تعهد قانونی خود را در خدمت آن طبقه که بوده است انجام داده باشند.

تبصره - دانشگاه تهران میتواند از مفاد ماده فوق در مورد دبیران و دانشیاران خود استفاده کند.

ماده ۱۲ - بوزارت فرهنگ اجازه داده میشود در نقاطی که عده دبیر کافی نیست اشخاصی را که طبق آئین نامه شورای عالی فرهنگ صلاحیت دارند برای تدریس موقت دعوت نماید و دبیران و همچنین کسانی که خدمات فنی انجام میدهند ساعات اضافی تدریس رجوع نماید حق التدریس این اشخاص طبق قانون مصوب دیماه ۱۳۳۶ از مجموع اعتبارات استخدامی وزارت فرهنگ قابل پرداخت خواهد بود خدمت تدریس مزبور جزو خدمت رسمی محسوب نخواهد شد.

ماده ۱۳ - وزارتخانه های فرهنگ و دارائی مأمور اجرای این قانون میباشند. قانون فوق که مشتمل بر ۱۳ ماده و ۷ تبصره است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه یکشنبه پنجم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و سی و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید. نایب رئیس مجلس شورای ملی - عماد تربتی اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است.

نقل از شماره ۱۸۹؛ روزنامه رسمی کشور

وزارت فرهنگ

فرمان همایونی دائر به اجرای قانون راجع به تکمیل عده معلمان دانشگاه های شهرستانها و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد.

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک همایونی

نظر به اصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم.

ماده اول (قانون راجع بتکمیل عده معلمان دانشگاه های شهرستانها که بتصویب

مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم (هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند.
تاریخ بیست و ششم اردیبهشت ماه ۱۳۳۸

قانون راجع به تکمیل عده معلمین دانشگاههای شهرستانها

ماده ۱ (تازمانیکه عده دانشیاران دانشکده های پزشکی شهرستانها تکمیل نشده وزارت فرهنگ میتواند از میان اطباء متخصص ایرانی مقیم داخله یا خارجه که لااقل مدت ه سال در رشته های تخصصی مورد احتیاج در بیمارستانها یا مؤسسات علمی مهم خارجی کار کرده باشند عده ای را برای تدریس در دانشکده های پزشکی شهرستانها استخدام نماید. وزارت فرهنگ برای این اشخاص با توجه بمقام علمی و تخصصی آنان با تصویب شورای دانشکده پزشکی و شورای دانشگاه مربوط رتبه دانشیاری که حداکثر آن از پایه شش تجاوز نخواهد نمود تعیین مینماید دانشیاران و استادان دانشکده های شهرستانها علاوه بر حقوق ثابت و مزایای قانونی معادل حقوق ثابت رتبه های خود را بعنوان فوق العاده مخصوص دریافت خواهند نمود و همچنین در صورت احتیاج دانشکده های شهرستانها وزارت فرهنگ میتواند کسانی را که داری دانش نامه دکتری در رشته علوم اولیه پزشکی (فیزیک و شیمی و علوم طبیعی) بوده و لااقل ه سال در رشته تخصصی مربوط در آزمایشگاه ها یا مؤسسات مهم علمی کار کرده باشند با همان شرایط استخدام نماید.

ماده ۲ (از تاریخ تصویب این قانون دانشگاهها میتوانند برای تحقیق و تتبع در مسائل تخصصی مورد لزوم که وسائل آن مهیا باشد عده ای از استادان و دانشیاران و رؤسای بخش ها و درمانگاه ها و پزشکان دانشگاه ها و پزشکان دانشکده پزشکی را که حاضر باشند تمام وقت خود را در دانشکده ها و بیمارستانهای وابسته بدانسکده صرف نمایند انتخاب و تا میزان ماهی بیست هزار ریال علاوه بر حقوق و مزایا برای خدمت تمام وقت بآنها پردازند مشروط باینکه اولاً این قبیل اشخاص لااقل سابقه سه سال کار علمی و عملی در رشته تخصصی مربوطه داشته باشند ثانیاً صلاحیت علمی و توانائی آنان برای انجام تحقق و تتبع مورد تصدیق شورای دانشکده پزشکی و شورای دانشگاه باشد.

این قبیل اشخاص پس از انتخاب بهیچوجه حق داشتن مطلب یا آزمایشگاه شخصی و یا حق عیادت و جراحی خصوصی ندارند و نباید در هیچیک از مؤسسات دولتی و غیردولتی خدمتی بطور موظف و غیر موظف انجام دهند و باید لااقل روزی هشت ساعت وقت خود را بتدریس در دانشکده پزشکی و خدمت در آزمایشگاهها و بیمارستان های دانشکده و تحقیق و تتبع در رشته های تخصصی مربوط طبق برنامه ای که از طرف رئیس دانشکده تنظیم میشود صرف نمایند و در پایان هر سال هم باید گزارش جامعی از نتیجه تحقق و تتبع علمی خود در مسائل تخصصی مربوط بشورای دانشکده پزشکی تقدیم نمایند در صورتی که نتیجه کار آنان رضایت بخش نباشد کمک مقرر در فوق قطع می شود و هر گاه نتیجه کار رضایت بخش باشد بکار خود ادامه خواهند داد.

تبصره ۱ (هر گاه در ضمن تحقیق و تتبع اشخاص فوق احتیاج بوسائلی پیدا کند دانشکده مکلف است آن ها باسرع وقت تهیه و در دسترس ایشان قرار بدهند.

فوالین

تبصره ۲) هر یک از دانشکده‌های دیگر نیز می‌توانند استادان یا دانشیارانی را برای تحقق و تتبع با رعایت شرایط ماده فوق انتخاب نماید.

ماده ۳) برای تکمیل عده معلمین دانشکده‌های کشاورزی شهرستان‌ها وزارت فرهنگ می‌تواند پایه اداری کسانی که تحصیلات دکتری یا معادل آن در یکی از رشته‌های کشاورزی باشند بپذیرد. آخرین حقوق ثابت دریافتی به پایه دانشیاری تبدیل نماید و همچنین وزارت فرهنگ می‌تواند پایه اداری کسانی را که در رشته کشاورزی تحصیلات آنان معادل لیسانس یا فوق لیسانس تشخیص گردیده بپذیرد. آخرین حقوق ثابت دریافتی به پایه دبیری تبدیل نماید مشروط بر این که معلمین مزبور تعهد نمایند لااقل پنج سال در دانشکده‌های شهرستان‌ها تدریس نمایند سوابق و مدارک اشخاص فوق و صلاحیت آنان برای تدریس در دانشکده کشاورزی باید قبلاً بتصویب شورای عالی فرهنگ برسد.

تبصره ۱) در صورتیکه حقوق ثابت مشمولین ماده فوق از حقوق ثابت پایه دانشیاری یا دبیری زیادتر و از پایه بالاتر کمتر باشد پبایه‌ای که نزدیکتر باشد تبدیل خواهد کردید.

تبصره ۲) - در صورتی برای تدریس در رشته‌های کشاورزی شهرستان‌ها داوطلبان واجد درجه مهندس معادل دکتری یافت نشوند وزارت فرهنگ می‌تواند در مدت یکسال فارغ التحصیل های دانشکده کشاورزی ایران و یا خارجه که تحصیلات آنها لااقل معادل لیسانس بوده و دهسال سوابق تجربی و عملی در امور کشاورزی داشته و صلاحیت آنان برای تدریس در رشته‌های کشاورزی مورد تصویب شورای عالی فرهنگ واقع شود با پایه یک دانشیاری استخدام کند مشروط بر اینکه تعهد نماید که حداقل پنجسال در دانشکده کشاورزی شهرستان‌ها تدریس نمایند.

ماده ۴) - برای تکمیل معلمین دانشکده‌های ادبیات و علوم معقول و منقول شهرستان‌ها وزارت فرهنگ مجاز است از تاریخ تصویب این قانون تا مدت سه سال اشخاصی را که دارای مقام شامخ در ادبیات و یا علوم معقول و منقول و تألیفات گرانبھائی در رشته‌های مذکور باشند با رتبه دانشیاری که حداکثر از پایه پنج تجاوز ننماید بخدمت رسمی بپذیرد باین ترتیب که بدو برای تشخیص صلاحیت علمی و تدریسی و اخلاقی داوطلبان پنج نفر از اساتید دانشکده‌های ادبیات و علوم معقول و منقول تهران (بانتخاب شورای دانشکده‌های مزبور) پس از رسیدگی بتألیفات داوطلبان و تشکیل جلسات کنفرانس یا امتحان نظر خود را با تعیین رتبه خواهند داد و پس از آنکه گزارش آنان مورد تصویب شورای عالی فرهنگ واقع گردید بخدمت رسمی پذیرفته میشوند.

مشروط بر اینکه تعهد نمایند که لااقل ۵ سال در دانشکده‌های ادبیات علوم معقول و منقول شهرستان‌ها بتدریس اشتغال ورزند.

ماده ۵) - کسانی که بتعهد مقرر در این قانون عمل نمایند رتبه اعطائی آنان مبلغی خواهد بود.

ماده ۶) - وزارت فرهنگ و دارائی مأمور اجرای اینقانون هستند.

قوانین

قانون فوق که مشتمل بر ۶ ماده و چهار تبصره است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه سه شنبه بیست و یکم اردیبهشت ماه هزار و سیصد و سی و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت
اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است.

نخست وزیر

۳۸/۳/۲۷

شماره ۵۷۹۲ - ۲۹۸ ر ک

وزارت دادگستری

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون راجع به معافیت محل مسکونی نمایندگان کی‌های سیاسی و کنسولی بیگانه در ایران از عوارض ثبت و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد:

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم.

ماده اول - قانون معافیت محل مسکونی نمایندگان کی‌های سیاسی و کنسولی بیگانه در ایران از عوارض ثبت که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند. بتاريخ بیست و سوم اردیبهشت ماه ۱۳۲۸

قانون معافیت محل مسکونی نمایندگان کی‌های سیاسی و کنسولی بیگانه در ایران از عوارض ثبت

ماده واحده - نمایندگان کی‌های سیاسی و کنسولی دول بیگانه که در ایران بخواهند اموال غیر منقولی بمنظور تهیه محل نمایندگی سیاسی - کنسولی و یا اقامت رئیس مأموریت استملاک نمایند از پرداخت مخارج ثبت و هر نوع عوارض و مالیات معاف میباشند. این معافیت در هر قسمت از هر حیث مشروط به رعایت معامله متقابله نسبت به نمایندگان سیاسی و کنسولی دولت ایران خواهد بود.

لایحه قانونی فوق که مشتمل بر ماده واحده در جلسه چهارشنبه پانزدهم اردیبهشت ماه هزار و سیصد و سی و هشت شمسی بتصویب مجلس سنا رسیده است.
رئیس مجلس سنا - محسن صدر

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است.

نخست وزیر

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون راجع با اجازه اجرای اصول پیشنهادی توصیه نامه بین المللی شماره ۱۰۰ در خصوص حمایت کارگران مهاجر و قانون مرپور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد :

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم.

ماده اول - قانون راجع با اجازه قبول و اجرای اصول پیشنهادی توصیه نامه بین المللی شماره (۱۰۰) در خصوص حمایت کارگران مهاجر که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسید و منظم باین دستخط است به موقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند.

بتاریخ نهم خرداد ماه ۱۳۳۸

قانون راجع با اجازه قبول و اجرای اصول پیشنهادی

توصیه نامه بین المللی شماره ۱۰۰ در خصوص

حمایت کارگران مهاجر

ماده واحده - قبول اجرای اصول پیشنهادی توصیه نامه بین المللی شماره (۱۰۰) راجع بحمايت از کارگران مهاجر که مشتمل بر شش قسمت (۵۶ بند) است تصویب میشود.

تبصره ۱ - وزارت کار مکلف است آئین نامه های اجرائی این قانون را با توجه به پیشنهادات توصیه نامه مزبور و اوضاع و احوال کشور تهیه نموده و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذارد.

تبصره ۲ - کسانی که برخلاف آئین نامه های اجرائی مذکور رفتار نمایند در هر پرداخت غرامت نقدی از ۲۰۰۰ ریال تا ۲۰۰۰۰ ریال محکوم خواهند شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره و متن توصیه نامه ضمیمه است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه سه شنبه بیست و یکم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و سی و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - رضاحکمت

اصل فرمان همایونی و قانون و توصیه نامه در دفتر نخست وزیر است.

نخست وزیر

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون راجع با اجازه قبول و اجرای اصول پیشنهادی توصیه نامه بین المللی شماره ۱۰۲ مربوط برفاه اجتماعی کارگران و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد.

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم .

ماده اول - قانون راجع با اجازه قبول و اجرای اصول پیشنهادی توصیه نامه بین المللی شماره ۱۰۲ مربوط برفاه اجتماعی کارگران که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منظم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند . بتاريخ سی ام

اردیبهشت ماه ۱۳۳۸

قانون راجع با اجازه قبول و اجرای اصول پیشنهادی توصیه نامه

بین المللی شماره ۱۰۲ مربوط برفاه اجتماعی کارگران

ماده واحده - قبول اجرای اصول پیشنهادی توصیه نامه بین المللی شماره ۱۰۲

راجع برفاه اجتماعی کارگران (۱۹۵۶) مشتمل بر نه قسمت از طرف دولت شاهنشاهی ایران تصویب میگردد.

تبصره ۱ - وزارت کار مکلف است آئین نامه های اجرائی این قانون را با توجه بپیشنهادات توصیه نامه مزبور و اوضاع و احوال کشور تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذارد.

تبصره ۲ - کارفرمایانی که برخلاف مقررات آئین نامه های اجرائی مذکور در تبصره ۱ رفتار نمایند در هر مورد بپرداخت غرامت نقدی از پنج هزار ریال تا پنجاه هزار ریال محکوم خواهند شد.

قانون فوق که مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره و متن توصیه نامه ضمیمه است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه سه شنبه بیست و یکم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و سی و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

اصل فرمان همایونی و قانون و توصیه نامه در دفتر نخست وزیر است.

نخست وزیر

فرمان همایونی دائر باجرای قانون راجع بتشکیل شوراهای کشاورزی وقانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلآ ابلاغ میگردد :

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم قانون اساسی مقرر میداریم .
ماده اول - قانون راجع بتشکیل شوراهای کشاورزی که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود .
ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند .

بتاریخ نوزدهم خردادماه ۱۳۳۷

قانون راجع به تشکیل شوراهای کشاورزی

ماده اول - بمنظور تمرکز دادن نظریات و افکار کشاورزان و حمایت از آنان وهمکاری با یکدیگر وبا وزارت کشاورزی در انجام وظایف مقرر در این قانون درتهران ولدی الاقتضا درشهرستانها شورای کشاورزی تشکیل میشود .

ماده دوم - شوراهای کشاورزی که برطبق ماده یک تأسیس میشود کلیه نظریات خود را نسبت به اوضاع کشاورزی محل بوزارت کشاورزی و رونوشتی هم بشورای کشاورزی مرکز ارسال میدازد .

ماده سوم - عدده اعضای شورای کشاورزی درتهران ۳۰ نفر ودر مرکز هراستان ۱۵ نفر ودر شهرستانها ۹ نفر میباشد .

ماده چهارم - وزیر یا نماینده وزارت کشاورزی حق حضور وشرکت درمذاکرات شورا های کشاورزی را دارد .

ماده پنجم - دوره انتخابیه شوراهای کشاورزی از تاریخ تشکیل ؛ سال وعضویت آن افتخاری است .

ماده ششم - برای انتخاب شورای کشاورزی درهرمحل بدستور وزارت کشاورزی سه ماه قبل از انقضاء مدت شورا انجمنی بنظارت فرماندار و مرکب از رئیس اداره کشاورزی ورئیس بانک کشاورزی و پنج نفر از مطلعین ومعمدین کشاورزان محل بتشخیص سه نفر فوق یا قائم مقام آنها تشکیل و پنج برابر تعداد منتخبین هوحوزه را که واجد شرایط مقرر درماده هفت باشند برای انتخاب اعضاء شورای کشاورزی محل دعوت مینماید واین عدده میتواندند بارعایت ماده هشت اعضاء لازم را از بین خود ویا خارج برای مخفی وباکثرت نسبی انتخاب نمایند . درصورتی که در این جلسه عدده حاضر کمتر از نصف مدعومین بودند انجمن نظارت برای ده روز بعد مجدداً دعوت کتبی از همان اشخاص خواهد نمود ورأی عدده حاضر در آن جلسه برای انتخاب اعضاء شورای کشاورزی قطعی ومعتبر است .

قوالین

ماده هفتم - کسانی که برطبق ماده شش از طرف انجمن نظارت دعوت میشوند باید دارای شرایط زیر باشند .

الف - تبعه دولت ایران باشند .

ب - اشتغال بزرراعت یا امور کشاورزی داشته و یا مالک زمین مزروعی و یا دارای تحصیلات کشاورزی باشد .

پ - محکوم بحرومیت از حقوق اجتماعی نباشد .

ت - سابقه عضویت در احزاب غیرقانونی نداشته باشد .

ث - اهل و یا مقیم حوزه باشد .

ج - سن کمتر از بیست سال نباشد .

ماده هشتم - اشخاصی میتوانند به عضویت شورای کشاورزی انتخاب شوند که دارای شرایط زیر باشند :

الف - سن کمتر از ۲۵ سال نباشد و سواد فارسی خواندن و نوشتن را داشته باشد .

ب - بکارزرراعت پرداخته باشد و یا مالک زمین زرراعتی یا مهندس کشاورزی باشد .

پ - تبعه دولت ایران باشد .

ت - درحوزه انتخابیه مقیم باشد .

ث - محکوم بحرومیت از حقوق اجتماعی نباشد .

ج - سابقه عضویت در احزاب غیرقانونی نداشته باشد .

ماده نهم - هرعضوی که سه جلسه متوالی بدون عذر موجه در جلسات شورا حاضر نشود مستعفی محسوب میشود .

ماده دهم - هر یک از اعضای شورا که مورد تعقیب جنحه یا جنایتی واقع شوند و محکومیت قطعی پیدا کنند از عضویت شورا منعزل میشوند .

ماده یازدهم - هر گاه بواسطه استعفا و یا بمقتضای ماده نهم و دهم و یا فوت در اعضای شورا کسری پیدا شود جانشین آنها از منتخبین بعد از عده اولیه بترتیب اکثریت نسبی برای بقیه مدت شورا دعوت خواهند شد .

ماده دوازدهم - وظایف شوراهای کشاورزی بقرار زیر است .

۱ - تهیه هر گونه اطلاعات راجع به امور کشاورزی و آفات حیوانی و نباتی و تهیه پروژه های مفید و لازم .

۲ - اظهارنظر راجع باسور آبیاری و سدسازی .

۳ - اظهارنظر راجع باصلاحاتی که باید در قوانین مربوط بکشاورزی مخصوصاً دفع آفات و آبیاری بعمل آید .

۴ - تأسیس دفتر اطلاعات و آمار کشاورزی (تعداد دهات - اسامی مالکین اصلاحاتی که از حیث ازدیاد آب و بالا بودن سطح زرراعت هر محل ممکنست نمود با ذکر مقدار مخارج - تعداد زارعین هرده نوع محصولات و مقدار هر محصول) .

۵ - اشتراک مساعی با وزارت کشاورزی در پیشرفت امور کشاورزی .

قوانین

۶ - انجام وظایفی که بموجب آئین‌نامه های علیحده یا قوانین مخصوص از طرف دولت بعهد شورای های کشاورزی واگذار میشود.

۷ - تشویق بتشکیل شرکتهای تعاونی روستائی وماشین آلات تهیه پروژه های مفید برای ترقی سطح زندگی کشاورزی وتشویق با ایجاد تعمیرگاه ها وتأسیس نمایشگاه های کشاورزی واعطاء مدال وجوايز بزارعین ومالکین که بهترین محصول و دام را بعمل آورده ویاقنات وملک جدیدی ایجاد ویآباد کرده اند واشترک مساعی باوزارت کشاورزی در موضوع دفع آفات نباتی و حیوانی ونظارت برآن وترغیب بفرستادن روستائیان بخارج برای فرا گرفتن امور کشاورزی جدید.

۸ - ترقی سطح زندگی کشاورزان و همکاری با اطاق های بازرگانی در مورد اقلام صادراتی.

۹ - انتخاب ومعرفی رئیس یا یکی از اعضاء شوری برای عضویت شورای فرهنگ شهرستانها که طبق قانون تأسیس شعب شورایعالی فرهنگ مصوب شهریور ۱۳۰۶ تشکیل میشود.

همکاری باوزارت فرهنگ برای بهبود ترقی مدارس کشاورزی وتعلیمات فلاحتی و روستائی تشریک مساعی با وزارت بهداری برای اطلاع وتکمیل بهداری دهات وقصبات.
۱۰ - همکاری ومعاضدت برای ایجاد جاده های شوسه در بلوک و بین بخش های تابعه و نگاهداری آنها.

ماده سیزدهم - وزارت کشاورزی موظف است که نظریات شورا های کشاورزی را در کلیه امور کشاورزی مورد توجه قرار داده در صورتی که پیشنهاد آنها را موجه نداند در ظرف یکماه مستدلاً جواب بدهد وچنانچه شورای مرکز یا شورای کشاورزی شهرستانها بجواب وزارت کشاورزی قانع نشود میتواند موضوع را بهیأت دولت مراجعه نماید که مورد رسیدگی قرار گیرد.

تبصره - شورای کشاورزی مرکز مخصوصاً نظریات خود را در موارد زیر بوزارت کشاورزی خواهد داد :

۱ - وضع عوارض بورود محصولات و فرآورده های کشاورزی از خارج کشور یا ممنوعیت آن.

۲ - وضع یا تغییر قوانین و عوارض مربوطه بامور کشاورزی.

۳ - امور آبیاری و سدسازی.

۴ - دفع آفات نباتی و حیوانی.

۵ - تعیین نرخ محصولات کشاورزی درجه اول از قبیل غلات وچغندر وپنبه

و غیره.

ماده چهاردهم - شورای کشاورزی مرکز مکلف است هر سه سال یکمرتبه کنگره شورای کشاورزی کشور را تشکیل دهد.

قوانین

الف - کنگره شورا های کشاورزی کشور از نمایندگان شورا های کشاورزی مرکز و استانها تشکیل میشود محل و تاریخ تشکیل از طرف شورای کشاورزی مرکز تعیین خواهد گردید.

ب - کنگره برای استماع گزارشهای سالیانه شورا های کشاورزی و تبادل افکار و تعیین خط مشی و برنامه آتیه کشاورزی کشور خواهد بود.

ماده پانزدهم - هزینه شورا های کشاورزی از درآمد محلهای زیر تأمین خواهد شد.

۱ - معادل یک درصد مالیات املاک مزروعی از محلی که شورای کشاورزی تشکیل شده باشد وزارت دارائی در موقع وصول مالیات از مؤدیان مالیات مزروعی اخذ و بحساب شورا های کشاورزی هر محل اختصاص خواهد داد.

۲ - حق عضویت طبق آئین نامه ای که بتصویب شورای کشاورزی هر محلی برسد.

۳ - حق کارشناسی یا داوری در مواردی که شورای کشاورزی کارشناس یا داور واقع شود.

تبصره - در موقعی که بشورای کشاورزی برای داوری یا کارشناسی مراجعه شود شورای کشاورزی عده لازم را از بین خود باین سمت انتخاب و معرفی مینماید.

ماده شانزدهم - شورا های کشاورزی دارای شخصیت حقوقی میباشد.

ماده هفدهم - دولت مکلف است که در هر دوره وسائل انتخابات شورا های کشاورزی را در موعد مقرر فراهم نماید.

ماده هیجدهم - وزارتخانه های کشاورزی دارائی - کشور مأمور اجرای این قانون هستند.

قانون فوق که مشتمل بر هیجده ماده و دو تبصره است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز ه شنبه سیزدهم خردادماه هزار و سیصد و سی و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسیده.

نایب رئیس مجلس شورای ملی - عماد تربتی

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است
نخست وزیر

۳۸۲۳۱

شماره ۲۲۸ ر ك ۳۷۸۶

وزارت دارائی

تصمیم قانونی دائر بانتخاب آقایان شجاع بیات ماکو و دکتر عبدالحسین مشیر فاطمی نمایندگان مجلس شورای ملی بعنوان ناظر اندوخته اسکناس که در جلسه مورخ ۲۸/۲/۲۳ مجلس شورای ملی اتخاذ شده است ذیلاً ابلاغ میگردد.

تصمیم قانونی دائر بانتخاب دو نفر ناظر اندوخته اسکناس

مجلس شورای ملی بموجب ماده ۲۹ قانون اساسنامه بانک ملی ایران مصوب ۲۲ مردادماه ۱۳۱۹ آقایان شجاع بیات ماکو و دکتر عبدالحسین مشیر فاطمی نمایندگان

قوانین

مجلس شورای ملی را بسمت نظار اندوخته اسکناس انتخاب نموده است و تصمیم فوق در جلسه پنجشنبه بیست و سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و سی و هشت از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ شده است. نایب رئیس مجلس شورای ملی - عماد تربتی
اصل تصمیم قانونی در دفتر نخست وزیر است

نخست وزیر

نقل از شماره ۴۱۹۵ روزنامه رسمی

وزارت دارائی

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون راجع به برقراری مبلغ ۵۷۹۰ ریال وظیفه علاوه بر وظیفه قانونی درباره وراث مرحوم سروان کاظم عطیفه که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد.

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم. ماده اول « قانون برقراری مبلغ ۵۷۹۰ ریال وظیفه علاوه بر وظیفه قانونی درباره وراث مرحوم سروان کاظم عطیفه که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود. ماده دوم « هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند. بتاريخ بیست و چهارم خرداد ماه ۱۳۳۸

قانون برقراری مبلغ ۵۷۹۰ ریال وظیفه علاوه بر وظیفه

قانون درباره وراث مرحوم سروان کاظم عطیفه

ماده واحده « بوزارت دارائی اجازه داده میشود از تاریخ ۲۶ اردیبهشت ماه ۱۳۳۸ ماهیانه مبلغ پنجهزار و هفتصد و نود ریال علاوه بر ماهیانه مبلغ نه هزار و دو بیست و ده ریال حقوق و کمک و حق گماشته آخرین حقوق و کمک دریافتی که قانوناً بورات قانونی مرحوم سروان کاظم عطیفه انسر شهربانی کل کشور که در راه انجام وظیفه شهید گردیده تعلق میگیرد از محل بودجه شهربانی کل که جمعاً ماهیانه بالغ بر پانزده هزار ریال میشود پرداخت نماید.

قانون فوق که مشتمل بر ماده واحده است پس از اظهار ملاحظات مجلس سنا در جلسه یکشنبه شانزدهم خرداد ماه یک هزار و سیصد و سی و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت
اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است.

نخست وزیر

صورت مجلس مورخ ۳۶/۷/۲۸

در اجرای امریه شماره ۶۶۵۲ - ۳۶ر۳۲۵ مقام نخست‌وزیری کمیسیونی مرکب از امضاء کنندگان ذیل در سازمان اطلاعات و امنیت کشور تشکیل و پس از شور و بحث لازم در جلسات مورخ ۱۲ و ۲۲ مرداد ۳۶ و ۲۰ شهریور ۳۶ و ۲۸ مهر ۳۶ آئین‌نامه تأسیس چاپخانه‌ها و گراورسازی‌ها باستناد لایحه قانونی مطبوعات مصوب ۱۰/۵/۳۴ با توافق آراء و بشرح ذیل تنظیم میگردد.

آئین‌نامه تأسیس چاپخانه و گراورسازی

فصل اول - تعریف چاپخانه

ماده ۱ - چاپخانه بمؤسسه اطلاق میشود که حداقل دارای وسایل فنی زیر باشد.
الف - یکدستگاه که قدرت چاپ دو ورق کاغذ بقطع ۲۵ x ۱۷ سانتیمتر در آن واحد داشته باشد.

ب - یکدستگاه ماشین برش.

ج - یکدستگاه ماشین مفتول دوزی.

د - یکدستگاه ماشین پرفراژ.

ه - یک دستگاه پرس حروف چینی.

و - حروف یا وسائل فنی دیگر (از قبیل افست و غیره) بمقداری که لااقل ۴ صفحه روزنامه ۹ ستونی را کفایت نماید.

تبصره ۱ - ممکن است ماشین چاپ متدرجه در بند الف شامل دودستگاه با قدرت دو ورق باشد ولی دستگاههای کوچک دستی مخصوص چاپ کارت و امثال آن مشمول این قاعده نبوده و هرچند دستگاهی که در چاپخانه موجود باشد بابت دو ورق مورد بحث محسوب نخواهد شد.

فصل دوم - شرایط مالک چاپخانه که مدیر مسئول و مؤسس شناخته میشود.

ماده ۲ - هیچکس نمیتواند چاپخانه ای تأسیس کند مگر با اجازه قبلی وزارت کشور و وزارت کشور پس از رسیدگی لازم پروانه تأسیس چاپخانه را صادر خواهد نمود.
تبصره - در صورتیکه چاپخانه با سرمایه چند نفر و بصورت شرکت سهامی تأسیس شده باشد مدیر عامل شرکت بعنوان مدیر مسئول چاپخانه شناخته شده و پروانه تأسیس چاپخانه بنام او صادر خواهد شد.

ماده ۳ - مدیر مسئول چاپخانه بایستی دارای شرایط ذیل باشد.

الف - تابعیت ایران.

ب - حداقل سن (۲۲ سال) .

د - دارا بودن گواهینامه سه ساله اول متوسطه و با سابقه ۵ سال اداره کردن

چاپخانه .

قوالبین

۵ - تقاضاکننده پروانه تأسیس چاپخانه پرسشنامه چاپی که از طرف وزارت کشور یا فرمانداری شهرستان طبق نمونه ضمیمه این آئین نامه با اختیار وی گذارده میشود تنظیم و سه قطعه عکس و ۳ نسخه رونوشت گواهی شده شناسنامه خود را ضمیمه پرسشنامه تسلیم خواهند نمود.

فصل سوم - شرایط محل چاپخانه و تأسیس آن.

ماده ۴ - تناسب عمارتی که برای تأسیس چاپخانه اختصاص داده شود بایستی از نظر قدرت تحمل حرکات ماشین آلات و سایر امور مربوط به بهداشت عمومی بتصدیق شهرداری یا پرزن مربوطه رسیده باشد.

ماده ۵ - محل چاپخانه بایستی صرفاً اختصاص بچاپخانه داشته باشد و جز وکلا عنوان مسکونی صاحب ملک یا مؤسس یا فرد دیگری را نداشته باشد سرایدار چاپخانه که قبلاً باین عنوان معرفی شده باشد حق سکونت در چاپخانه را خواهد داشت.

ماده ۶ - ادارات روزنامه و مجله که دارای چاپخانه اختصاصی میباشند موظفند محل چاپخانه را با محلی که مربوط بروزنامه یا مجله است ولو در یک عمارت قرار گرفته باشد از یکدیگر مجزی نمایند بطوریکه دو قسمت مجزی از هم تشخیص داده شود.

ماده ۷ - در تمام مدت شبانه روز که تمام یا قسمتی از چاپخانه مشغول کار است بایستی درب چاپخانه بروی مأمورین صلاحیتدار باز باشد.

ماده ۸ - نام چاپخانه بایستی از کلمات فارسی انتخاب گردد بطوری که چاپخانه دیگری قبلاً آن نام را بخود اختصاص نداده باشد.

ماده ۹ - هر چاپخانه تابلوئی حاکی از نام چاپخانه با زمینه سفید و خط مشکی حداقل بقطع ۵۰ × ۶۰ سانتیمتر بر بالای سردر چاپخانه نصب نماید.

ماده ۱۰ - هر یک از قسمت های چاپخانه که برای انجام کاری اختصاص داده شده بایستی دارای پلاک راهنما باشد.

فصل چهارم - شرایط کارگران فنی و کارمندان

مالی و دفتری چاپخانه ها

ماده ۱۱ - کارگران هر چاپخانه بایستی در موقع کار پلاکی که حاکی از شغل و شماره کاری آنها باشد در روی سینه یا بازوی خود داشته باشند.

ماده ۱۳ - هر چاپخانه بایستی صورت اسامی و نشانی و محل اقامت کارگران و کارمندان و حدود مسئولیت و شغل آنها را در دفتر مخصوص ثبت و در اطاق دفتر چاپخانه نگهداری کند و اینصورت بایستی طوری تنظیم شود که همواره وضع آمار و اسامی کارگران و کارکنان را نشان بدهد و نیز عکس هر یک از کارگران بایستی در پرونده آنها موجود باشد.

ماده ۱۲ - در صورتی که مدیر چاپخانه بعلتی بخارج از محل کار خود مسافرت نماید که مدت آن از شش ماه تجاوز نکند موظف است قائم مقامی بمسئولیت خود کتباً در مرکز بوزارت کشور و در شهرستانها بفرمانداری معرفی کند.

فصل پنجم - شرایط قبول سفارش و چاپ کتب و اوراق

ماده ۱۴ - هر چاپخانه موظف است دفتر ثبت و پلمپ شده قانونی برای معاملات مطبوعاتی خود تهیه و سفارشهای رسیده را در آن ثبت و همچنین مطبوعاتی که تهیه و تحویل سفارش دهنده شده در آن قید نماید.

ماده ۱۵ - مدیر چاپخانه در صورتی که تقاضای سفارش دهنده را قبول نمود سفارش دهنده بایستی هویت کامل و محل سکونت خود و تعداد مورد سفارش را در برگ سفارشنامه ذکر و نمونه خطی مورد سفارش را با امضای صریح خود و گواهی وزارت فرهنگ و بچاپخانه تسلیم نماید و مدیر چاپخانه ملزم است نمونه خطی و ۲ نسخه نمونه که از روی نسخه خطی چاپ شده برای مدت شش ماه در چاپخانه نگاهداری کند.

تبصره ۱ - در صورتیکه سفارش برای چاپ کلیشه باشد فقط ۲ برگ نمونه چاپ شده آن با امضای سفارش دهنده و مدیر چاپخانه ضمیمه سفارش نامه نگهداری خواهد شد.
تبصره ۲ - مدیر چاپخانه موظف است بطور کلی ۲ نمونه از کلیه کتب و اوراقی که چاپ میشود حداقل برای مدت ۶ ماه در چاپخانه نگهداری نموده و دو نسخه بوزارت فرهنگ تسلیم نماید.

ماده ۱۶ - در کلیه مطبوعاتی که در چاپخانه ها بچاپ میرسد ولو ورقه های تبلیغاتی روی جعبه خوراک و دارو و امثال آن باشد بایستی نام چاپخانه و تاریخ چاپ و شماره ثبت علائم ذکر شود.

ماده ۱۷ - کلیه مطبوعات مورد سفارش بایستی در برابر رسید مخصوص بسفارش دهنده یا نماینده او که معروف چاپخانه باشد تحویل و رسید آن ضمیمه سفارش نامه و نمونه های ضبط شده در دفتر چاپخانه بایگانی گردد.

ماده ۱۸ - در صورتی که چاپخانه پس از قبول سفارش بر اثر زیادی کار یا خرابی دستگاههای فنی قادر بانجام سفارش نباشد و مورد سفارش را با موافقت سفارش دهنده بچاپخانه دیگری رجوع کند چاپخانه قبول کننده بایستی چاپخانه سفارش دهنده را مانند یکنفر مشتری تلقی و مقررات مندرجه در مواد ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ - را اجرا نماید.

ماده ۱۹ - نظر باینکه برای چاپ جراید و مجلات که بطور یومیه یا هفتگی یا ماهانه چاپ آن تکرار میشود در هر مرتبه تنظیم سفارشنامه مقدر نیست سفارش دهنده و چاپخانه مربوطه موظفند قراردادی در ۲ نسخه بین خود مبادله و یک نسخه از قرارداد را بمنزله سفارشنامه در چاپخانه نگهداری کنند.

تبصره - هیچ یک از چاپخانه ها مجاز نیستند در مورد روزنامه ها و مجلات بدون مطالبه و ملاحظه امتیاز و در مورد سایر مطبوعات بدون پی بردن به هویت واقعی سفارش دهنده اوراقی بچاپ برسانند.

فصل ششم - شرایط فروش و اجازه دادن و تغییر محل

چاپخانه و تعطیل آن

ماده ۲۰ - در صورتیکه مدیر و مؤسس چاپخانه بخواهد چاپخانه خود را بدیگری

بفروشد موظف است مراتب را فوراً بوزارت کشور و در شهرستانها بفرمانداری های محل کتباً اعلام و خریدار موظف است طبق مقررات ماده ۱۳ برای اخذ پروانه چاپخانه بنام خود اقسام نماید.

ماده ۱۲ - در صورتیکه مدیر و مؤسس چاپخانه بخواهد چاپخانه خود را بطور اجاره بدیگری واگذار نماید موظف است مقررات ماده ۲۰ را رعایت نماید.

ماده ۲۲ - در صورتیکه محل چاپخانه تغییر داده شود مالک چاپخانه موظف است پس از اخذ پروانه شهرداری برای محل جدید تغییر محل جدید چاپخانه را بلافاصله بوزارت کشور اعلام و رونوشت پروانه شهرداری را نیز بضمیمه اعلامیه خود تسلیم نماید.

ماده ۲۳ - در صورتیکه مالک چاپخانه قصد تعطیل یا انحلال چاپخانه را داشته باشد بایستی قبل از اقدام بتعطیل در تهران بوزارت کشور و در شهرستانها فرمانداری محل را از تصمیم خود مطلع و پروانه دریافتی را مسترد نماید.

فصل هفتم - تکالیف چاپخانه هائیکه قبل از تصویب

این آئین نامه دائر شده است

ماده ۲۴ - صاحبان چاپخانه هائیکه تا این تاریخ تأسیس و دائر شده است بایستی دزطرف یکماه پس از انتشار این آئین نامه و درج در روزنامه رسمی کشور تقاضای خود را در مرکز بوزارت کشور و در شهرستانها بفرمانداری محل تسلیم و مقامات مذکور موضوع را طبق مقررات آئین نامه رسیدگی و پروانه صادر نمایند در صورتی که متقاضی صالح برای اداره چاپخانه تشخیص نگردید مراتب بتقاضا کننده اعلام و از صدور پروانه خودداری خواهد شد.

ماده ۲۵ - چاپخانه ها مجاز نیستند اعلانات و نشریاتیکه منتشر کننده آن معلوم نیست بچاپ برسانند و ضمناً در صورتی که مدیر چاپخانه از زمینه موضوع اطلاعاتی کسب نمود موظف است مراتب را بمقامات مربوطه اطلاع دهد.

ماده ۲۶ - مدیران مسئول چاپخانه ها مکلفند جز در مورد چاپ روزنامه ها و مجلات و ضامم آنها که طبق قانون مطبوعات دارای اعتبار رسمی میباشد از چاپ کتب مضره و ضاله که در ماده ۲۰ متمم قانون اساسی تصریح شده مطلقاً خودداری نمایند.

فصل هشتم - وظایف فروشندگان و تولید کنندگان

وسایل چاپ و گراور سازی

ماده ۲۷ - کسانی که در داخله کشور دارای کارگاه های تهیه ماشین چاپ و حروف ریزی و سایر لوازم فنی چاپ و گراور میباشند اعم از اینکه قبل از تصویب این آئین نامه کارگاه خود را تأسیس کرده باشند یا بعداً دایر نمایند موظفند خود را بوزارت کشور معرفی و پرسش نامه ای مطابق نمونه ضمیمه تنظیم و جواز مخصوص از وزارت کشور برای وارد کردن یا تهیه لوازم چاپ تحصیل نمایند.

قوانین

ماده ۲۸ - فروشندگان و تولیدکنندگان وسایل چاپ و گراور مندرجه در ماده ۲۷ بایستی دارای دفتر ثبت شده قانونی بوده و وسائلی که بفروش میرسانند در دفتر مزبور ثبت و لوازم چاپ را فقط بکسانی بفروشند که پروانه تأسیس چاپخانه از وزارت کشور در دست داشته باشند.

ماده ۲۹ - بنگاهها و تجارتخانه ها و مؤسساتی که ماشین چاپ و حروف و وسایل گراورسازی را از ممالک دیگر وارد می کنند مکلفند وسائل وارده را در دفتر تجارتي خود ثبت و با صدور ورقه خرید بکسانی بفروشند که پروانه تأسیس چاپخانه در دست داشته باشند.

فصل نهم - مواد متفرقه

ماده ۳۰ - کلیه ماشین آلاتی که از تاریخ تصویب این آئین نامه و چاپخانه ها موجود است در پرسش نامه مربوطه ذکر خواهد شد و ماشین آلاتی که من بعد وارد چاپخانه ها می شود بایستی دارای ورقه خرید بوده و در دفتر اموال چاپخانه به ثبت رسیده باشد.

ماده ۳۱ - هر یک از صاحبان امتیاز روزنامه یا مجله قبلاً چاپخانه برای خود تأسیس کرده یا بعد از این قصد تأسیس آنرا داشته باشند مشمول مقررات این آئین نامه خواهند بود.

ماده ۳۲ - چاپخانه هائی که بهزینه دولت تأسیس شده یا خواهد شد مشمول مقررات این آئین نامه نیست ولی مؤسسه دولتی دایرکننده چاپخانه یکنفر مدیر مسئول واجد صلاحیت بوزارت کشور معرفی خواهد کرد.

ماده ۳۳ - هر چاپخانه که برخلاف مفاد این آئین نامه رفتار نماید پروانه کار او لغو میگردد.

نماینده وزارت کشور   نماینده وزارت دادگستری   نماینده وزارت فرهنگ

نماینده سازمان اطلاعات و امنیت کشور

تبصره ۳ - الحاقی بماده ۱۵ - وزارت خانه ها و ادارات دولتی و سازمانهائی که بودجه آنها از طرف خزانه داری کل تأمین شده و همچنین سایر مؤسسات و بنگاههائی که تحت نظر دولت اداره میشود مشمول ماده ۱۵ آئین نامه مربوط بصلاحیت چاپخانه ها مصوب ۳۶۹۱۰ هیئت وزیران نخواهید بود منتهی با توجه بماده ۱۵ آئین نامه مذکور مدیر چاپخانه ملزم است نمونه خطی (وزارتخانه ها و اردات دولتی و سازمانها و مؤسسات و بنگاههای مذکور) و دونسخه از روی نمونه خطی چاپ شده را تا مدت ششماه در چاپخانه نگاهداری نماید.

نقل از شماره ۴۲۰۰ روزنامه رسمی کشور

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارك ملوكانه

نظر به اصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم.

قوانین

ماده اول - قانون راجع با اجازه اعطای مبلغ ششصد میلیون ریال اعتبار به بانک توسعه صنعتی و معدنی ایران که بتصویب مجلسین سنا و شورایملى رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند.

بتاریخ بیست و یکم اردیبهشت ماه ۱۳۳۸

وزارت صنایع و معادن

قانون راجع با اجازه اعطای مبلغ ششصد میلیون ریال اعتبار به بانک توسعه صنعتی و معدنی ایران که اعلیحضرت همایون شاهنشاهی تلگرافی اجازه اجرای آن را وسیله سفارت کبرای شاهنشاهی ایران در لندن صادر فرموده‌اند ذیلاً ابلاغ میگردد.

قانون راجع با اجازه اعطای مبلغ ششصد میلیون ریال اعتبار ببانک توسعه صنعتی و معدنی ایران

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود پس از تشکیل بانک توسعه صنعتی و معدنی ایران مبلغ ششصد میلیون ریال (۶۰۰۰۰۰۰۰۰) از محل تفاوت ارزیابی پشتوانه اسکناس موضوع قانون اصلاح قانون تثبیت پشتوانه اسکناس مصوب ۲۸ اردیبهشت ۱۳۳۶ از اعتبارات تولیدی و صنعتی و معدنی طبق شرایطی که مورد قبول دولت باشد در اختیار بانک مزبور قرار دهد. همچنین اجازه داده می‌شود بانک ملی ایران قسمتی از اسناد وصولی (پرتفوی) وامهای صنعتی را که تاکنون از محل تفاوت تجدید ارزیابی پشتوانه اسکناس پرداخت نموده است و بانک اعتبارات صنعتی سازمان برنامه تمام یا قسمتی از اسناد وصول (پرتفوی) خود را بطورامانی در اختیار بانک نامبرده طبق شرایطی که بین طرفین تعیین خواهد شد قرار دهند.

تبصره ۱ - سود ویژه بانک تا میزان شش در صد سرمایه پرداخت شده ششصد میلیون ریال فوق الذکر از پرداخت مالیات بردرآمد معاف خواهد بود.

تبصره ۲ - دولت میتواند وامهایی که بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه به بانک توسعه صنعتی ایران اعطا میکند تضمین نماید.

تبصره ۳ - بانک توسعه صنعتی مشمول مقررات بندج از ماده ۱۰ قانون بانکداری مورخ ۵ تیرماه ۱۳۳۴ نخواهد بود.

قانون فوق که مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره است پس از اظهار ملاحظات مجلس سنا در جلسه یکشنبه نوزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

اصل قانون در دفتر نخست وزیر است.

نخست وزیر

قوانین

نقل از شماره ۴۲۰۷ روزنامه رسمی کشور
فرمان همایونی. دائر باجری اصلاح قانون منع کشت خشخاش و استعمال تریاک
و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد.

با تاییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم.
ماده اول - لایحه قانونی راجع باصلاح قانون منع کشت خشخاش و استعمال تریاک
که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا
گذاشته شده شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند. بتاریخ هفتم تیرماه ۱۳۳۸

لایحه قانونی راجع باصلاح قانون منع کشت خشخاش و استعمال تریاک

ماده ۱ - مواد مخدره مذکور دراین قانون بدو دسته تقسیم میشود.
اول - مواد افیونی که شامل تریاک و سوخته تریاک و شیره و سایر ترکیبانی میشود
که دارای مواد مزبور باشد.

دوم - سایر ادویه مخدره اعم از مشتقات تریاک (مانند مرفین و هروئین)
و کوکائین و مواد مخدره صنعتی و شیمیائی که در فهرست ادویه مخدره سازمان ملل متحد
تعیین شود و یا سازمان بهداشت جهانی مراقبت در مصرف آن را ضروری شناسد.

فهرست مواد مخدره مذکور را وزارت بهداشتی به تفکیک تنظیم و پس از تصویب
هیئت وزیران هم زمان با این قانون یک نوبت در روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی و سه نوبت
متوالی در یکی از جراید کثیرالانتشار مرکز منتشر خواهد شد وزارت بهداشتی می تواند
با تصویب هیئت وزیران در فهرست مواد مخدره تجدید نظر نماید.

تبصره ۱ - حشیش و مواد مخدره مشابه آن که از طرف وزارت بهداشتی در فهرست
بندرج در این ماده تعیین خواهد شد از نظر مقررات این قانون در ردیف مواد افیونی
محسوب میشوند.

تبصره ۲ - وزارت کشور مکلفست بوسیله استانداری و فرمانداری و بخشداری
و دهبانان فهرست مواد مخدره مذکور دراین ماده و مفاد این قانون را در تمام کشور باطلاع
مردم برساند.

ماده ۲ - وزارت بهداشتی منحصراً مجاز است مواد مخدره را که برای مصارف طبیبی
و علمی کشور لازمست تهیه و وارد کشور نموده و طبق آئین نامه ای که تهیه و بتصویب هیئت
وزیران خواهد رسانید توزیع نماید آئین نامه مزبور قابل تجدید نظر خواهد بود.

ماده ۳ - برای نظارت و مراقبت در اجرای این قانون و قانون منع کشت خشخاش

قوانین

مصوب هفتم آبان ۱۳۳۴ و هم‌آهنگ کردن کلیه اقدامات مقامات مسئول و تمرکز کلیه امور مربوط بمواد مخدره اداری در وزارت بهداشتی بنام اداره کل نظارت برمواد مخدره تشکیل میشود که قائم مقام سازمان منع کشت خشخاش نیز خواهد بود.

ماده ۴ - مجازات سازنده یا واردکننده هر یک از مواد مخدره مذکور در ماده ۱ حبس موقت با اعمال شاقه از پنج تا ۱۵ سال و پرداخت جریمه نقدی معادل مبلغ پانصد ریال برای هر گرم از مواد افیونی و سه هزار ریال برای هر گرم از سایر ادویه مخدره است و در صورت تکرار مجازات مرتکب علاوه بر جزای نقدی اعدام است.

ماده ۵ - هر کس یکی از مواد مخدره مذکور در ماده یک را تهیه کند یا بفروشد یا در معرض فروش گذارد یا بدون مجوز طبیب بخورد بحبس موقت با اعمال شاقه از سه تا پانزده سال و پرداخت جریمه نقدی معادل مبلغ پانصد ریال برای هر گرم از مواد افیونی و سه هزار ریال برای هر گرم از سایر ادویه مخدره محکوم میشود و در صورت تکرار علاوه بر مجازات نقدی بحبس دائم با اعمال شاقه محکوم میگردد.

ماده ۶ - هر کس محلی برای استعمال مواد مخدره دایر کند یا بنحوی از انحاء از این مهر سهم و در منافع باشد و یا مرتکب اصلی شرکت نماید بجریمه نقدی از ده هزار ریال تا یکصد هزار ریال و حبس مجرد از دو تا ده سال و هر کس به نحوی از انحاء معاونت در عمل مزبور نماید بحد اقل مجازات مرتکب محکوم میشود.

هر کس در محل های مزبور قبول خدمت نماید بحبس تأدیبی تا دو سال محکوم میگردد و در صورتیکه مرتکبین جرائم فوق از مأمورین دولت باشند بحد اکثر مجازات مقرر محکوم خواهند شد.

ماده ۷ - هر کس یکی از مواد مخدره را مخفی نماید یا از محلی بمحل دیگر حمل کند بحبس تأدیبی تا سه سال و پرداخت جریمه نقدی بمیزان مقرر در ماده ۴ این قانون محکوم میشود هر گاه مواد مکشوفه یا محموله پیش از مقدار پنجاه گرم مواد افیونی و یا یک گرم از سایر ادویه مخدره باشد مجازات مرتکب حبس مجرد از دو سال تا ده سال و جریمه نقدی به میزان مقرر در ماده ۴ این قانون خواهد بود.

تبصره - هر گاه مأمورین کشف و ضبط مواد مخدره تمام یا مقداری از مواد مکشوفه را بفتح متهم از بین برده یا بذبح خود تصاحب نمایند بمجازات مصرحه در این ماده محکوم خواهند شد.

ماده ۸ - در هر مورد که دادگاه تشخیص داد حامل مواد مخدره صاحب آن نبوده و متصدی حمل از طرف دیگریست معاون جرم محسوب و مباشر جرم صاحب مال میباشد که بمجازات مجرم اصلی محکوم میگردد پرداخت جرائم فقط به عهده صاحب مال خواهد بود.

ماده ۹ - استعمال هر نوع مواد مخدره ممنوعست هر کس بدون مجوز طبیب مواد مخدره را استعمال نماید و یا بدیگری تزریق کند بحبس تأدیبی از شش ماه تا سه سال محکوم

قوانین

میشود در صورتیکه ماده مخدره مرفین یا هروئین باشد مجرم بحد اکثر مجازات مقرر در این ماده محکوم خواهد شد.

تبصره ۱) در صورت محکومیت متهم معتاد وزارت بهداشتی مکلف است معتاد را بستری و ترک اعتیاد نماید دوره معالجه این قبیل اشخاص جزء مدت محکومیت آنان محسوب خواهد شد.

تبصره ۲) هر کس شخصی را بنام معتاد یا فروشنده غیر مجاز مواد مخدره و یا محلی را بنام مرکز فروش قاچاق یا استعمال مواد مزبور در مطبوعات درج یا معرفی نماید و عدم صحت آن به ثبوت برسد در صورت شکایت مدعی خصوصی مفتی از شش ماه تا یکسال بجنس تأدیبی محکوم خواهد شد.

ماده ۱۰ - مواد مخدره مذکور در این قانون ولو آنکه مخلوط با مواد دیگری باشد از نظر مجازات خالص محسوب می شود.

ماده ۱۱ - در موارد مذکور در ماده ۴ و قسمت اخیر ماده ۷ این قانون وسیله نقلیه موتوری حامل مواد مخدره که مال مرتکب بوده و در حین کشف بدست مأمورین افتد بدستور دادستان موقتاً توقیف و در صورت محکومیت مرتکب طبق رأی دادگاه به ملکیت وزارت بهداشتی استقرار خواهد یافت.

ماده ۱۲ - الف - شیره کسخانه ها و محل استعمال مواد مخدره پس از کشف بلافاصله بدستور دادستان شهرستان بسته خواهد شد.

ب - چنانچه محل های مزبور قسمتی از یک خانه مسکونی باشد که اشخاص دیگر در آن سکونت دارند فقط قسمتی که محل استعمال شیره و یا استعمال سایر مواد مخدره بوده است بسته خواهد شد.

ج - چنانچه مالک محل و دایرکننده شخص واحد باشد محل مزبور اجباری باشد اجازه منفسخ و با حضور نماینده دادستان ملک تحویل موجد خواهد شد و در صورتیکه موجد با علم و اطلاع محل مزبور را بعداً برای استعمال مواد مخدره اجاره دهد و یا واگذار نماید بمجازات معاون جرم محکوم خواهد شد.

تبصره - در مورد محل فروش مواد مخدره پروانه کسب محل مزبور بلافاصله توقیف و در صورت محکومیت متهم باطل خواهد شد.

ماده ۱۳ - هر کس مبادرت بکشت خشخاش نماید علاوه بر احواء کشت بجنس با اعمال شاقه از ۳ تا ۱۵ سال و جریمه نقدی معادل یکصد هزار ریال برای هر هکتار اراضی پاکتر که مورد کشت قرار گرفته محکوم میشود و در صورت تکرار مجازات مرتکب علاوه بر پرداخت جریمه نقدی حبس دائم با اعمال شاقه است.

تبصره - هر گاه ثابت شود که کشت خشخاش بدستور مالک یا مستأجر یا قائم مقام قانونی آنها بعمل آمده در این صورت اشخاص مزبور علاوه بر پرداخت جریمه معینه بحد اکثر مجازات مقرر در ماده فوق و زارع بحد اقل قانونی مجازات مزبور محکوم خواهد شد.

ماده ۱۴ - هر کس بدر یا گرز خشخاش را نگاهداری یا مخفی کند بجنس تأدیبی از ۳ ماه تا ۳ سال محکوم خواهد شد.

توالین

ماده ۱۵ - در هر محل که کشت خشخاش بعمل آید که خدا مکلف است با فاصله مراتب را کتباً به بخشداری حوزه خود گزارش دهد بخشدار باید بلافاصله پس از دریافت گزارش کدخدا جریان را بفرمانداری و بهداری و دادستان شهرستان و نزدیکترین پست ژاندارمری محل اطلاع دهد ژاندارمری موظف است پس از دریافت گزارش بخشدار منتهی تا یک هفته با حضور مأمورین بهداری و کشاورزی و دادستان یا نمایندگان آنها در محل کشت حاضر و کشت مزبور را محو نمایند و جریان امر را بفرمانداری مربوطه اطلاع دهند در نقاطی که دادگاه بخش مستقل وجود دارد امین صلح در امر امحاء کشت خشخاش نمایندگی دادستان شهرستان را خواهد داشت.

ماده ۱۶ - در هر محل که خشخاش کشت شود اعم از آنکه قبل یا بعد ویادرموقع برداشت محصول کشف گردد کدخدای محل در صورتیکه اطلاع نداده باشد و بخشدار محل در صورت علم بحبس تأدیبی از یک تا ۳ سال محکوم خواهد شد و چنانچه بخشدار یا کدخدا نزدیکترین پست ژاندارمری محل را بموقع خود از موضوع مستحضر کرده ولی ژاندارمری اقدام ننموده باشد فرمانده پست مزبور علاوه بر حبس تأدیبی تا ۳ سال محکوم به انفصال دائم از خدمت دولتی میشود.

تبصره ۱ - در نقاطی که ژاندارمری نباشد فرمانده مأمورین انتظامی محل موظف بانجام تکالیف فرمانده پست ژاندارمری در امحاء کشت خشخاش بوده و در صورت تخلف از یکسال تا ۳ سال حبس تأدیبی و انفصال دائم از خدمات دولتی محکوم شد.

تبصره ۲ - مقصود از رئیس یا فرمانده یا بخشدار یا کدخدای مذکور در این ماده کسانی هستند که مشاغل مزبور را حتی بطور موقت از دو ماه قبل از برداشت محصول تریاک بعهده داشته اند.

ماده ۱۷ - در باره کسانی که با اتهام ارتکاب جرائم مذکور در ماده ۴ و ۵ و ۶ و قسمت اخیر ماده ۷ و مواد ۱۳ و ۱۶ این قانون مورد تعقیب قرار گیرند چنانچه دلائل و قرائن موجود دلالت بر توجه اتهام بانان نماید قرار بازداشت صادر خواهد شد و در صورت ادامه بازداشت متهم تا تاریخ شروع دادرسی با صدور اولین حکم برائت طبق ماده ۴۸۳ آئین دادرسی کیفری فوراً آزاد خواهد شد رسیدگی بجرایم مذکور در این قانون خارج از نوبت بعمل خواهد آمد.

تبصره - در کلیه جرائم مذکور در این قانون هر گاه مرتکبین متعدد باشند جریمه نقدی تضامناً از آنان وصول خواهد گردید.

ماده ۱۸ - در کلیه جرائم مذکور در این قانون مواد مخدره فوراً ضبط و در اختیار وزارت بهداری قرار خواهد گرفت و همچنین آلات و ادوات جرم تحویل وزارت بهداری خواهد شد تا تکلیف آنها از طرف دادگاه تعیین شود.

ماده ۱۹ - درآمدهای حاصل از جرایم مذکور در این قانون پس از پرداخت حق الکشف که معادل ۱۰٪ جرایم مأخوذه خواهد بود و همچنین بهای اجناس مکشوفه و جرایم مذکور در ماده ۲۳ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۲۹ اسفند ۱۳۱۲ باید در حساب مخصوصی در وزارت دارائی تمرکز یابد تا بدستور اداره کل نظارت بر مواد مخدره بمصرف

قوالین

درمان معتادین و ایجاد بیمارستان برای درمان آنها و آزمایشگاه مواد مخدره در صورت ضرورت خرید وسایل نقلیه و وسایل کشف برای مبارزه با مواد مزبور برسد.

ماده ۲۰ - از نظر اجراء مقررات این قانون در هر نقطه که وزارت بهداشت مقتضی بداند میتواند موضوع را بمأمورین کارد مسلح گمرک و یا مأمورین مرزبانی و یا بازرسان مخصوص وزارت بهداشتی ارجاع نماید در این صورت مأمورین مذکور مانند مأمورین ژاندارمری و شهربانی ضابط دادگستری محسوب و بترتیب مقرر در قانون آئین دادرسی کیفری تحت تعلیمات دادستان محل باید انجام وظیفه نمایند.

تبصره (کسانیکه مأمور تعقیب جرائم مذکور در این قانون میباشند و با علم پائینکه جرائم مذکور در این قانون از طرف اشخاصی ارتکاب یافته از انجام وظیفه ای که برای تعقیب دارند خودداری نمایند باشد مجازاتیکه برای مرتکبین معین شده محکوم خواهند شد

ماده ۲۱ - هر یک از کارمندان دولت یا شهرداریها و مؤسسات وابسته بآنها که معتاد به استعمال مواد مخدره باشند تاترك اعتیاد از خدمت برکنار میشوند مقصود از برکناری انتظار خدمت بدون حقوق در مورد کارمندان رسمی و اخراج از خدمت در مورد سایرین است .
ماده ۲۲) از تاریخ اجراء این قانون آن قسمت از قانون منع کشت خشخاش مصوب آبانماه ۱۳۳۴ و سایر مواد مجازاتی که در قوانین دیگر مغایر این وجود دارد قسمتی که مغایر است ملغی است.

ماده ۲۳ - وزارت بهداشتی باید وسایل معالجه معتادین را فراهم نماید و دولت ملزم است که اعتبار کافی برای این منظور در اختیار وزارت بهداشتی بگذارد.

تبصره - پس از تصویب این قانون تا مدت یکسال معتادینی که قبل از تعقیب خود را برای معالجه بوزارت بهداشتی معرفی نمایند از تعقیب مصون خواهند بود و معتادینی که بعلت اعتیاد محکوم گردند هر گاه در دوران اجراء مجازات رفع اعتیاد نمایند از مقررات آزادی مشروط استفاده خواهند نمود.

ماده ۲۴ - وزارت خانه های بهداشتی - دادگستری - کشور - جنگ و انحصارات و گمرکات مأمور اجراء این قانون میباشند.

لایحه فوق مشتمل بر ۲۴ ماده و ۱۲ تبصره در جلسه روز دوشنبه سی و یکم خرداد ماه هزار و سیصد و سی و هشت بتصویب مجلس سنا رسیده است.

۳۸/۴/۲۳

شماره ۴۰۸ رك ۷۸۱۶

وزارت کشور

فرمان همایونی دائر باجرای قانون تأسیس دانشکده افسری شهربانی و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد :

با قاییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارک ملوکانه

نظر باصل بیست و هفتم مضمون قانون اساسی مقرر میداریم :

ماده اول - قانون تأسیس دانشکده افسری شهربانی که بتصویب مجلسین سنا و شورایملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند. بتاريخ دوازدهم

تیرماه ۱۳۳۸

قانون تأسیس دانشکده افسری شهربانی

ماده ۱ - وزارت کشور مجاز است برای تأمین نیازمندیهای شهربانی کل کشور بخصوص مأمورین انتظامی دانشکده افسری شهربانی تأسیس نماید.

ماده ۲ - بهریک از دانشجویان دانشکده مزبور در دوره تحصیلی در حدود بودجه مصوب شهربانی کل کشور طبق آئین نامه هزینه تحصیلی ماهیانه پرداخت میشود و سایر هزینههای تحصیلی و غذا و لباس نیز به عهده دانشکده خواهد بود.

ماده ۳ - داوطلبان دانشکده باید حداقل دارای گواهینامه کامل دبیرستان باشند دوره تحصیل در دانشکده لااقل سه سال خواهد بود.

ماده ۴ - فارغ التحصیلان دانشکده افسری شهربانی با پایه سه اداری بخدمت در شهربانی کل کشور پذیرفته خواهند شد و چنانچه کسانی بداشتن دانش نامه لیسانس وارد دانشکده شوند بعد از پایان تحصیل با رتبه ۴ اداری آغاز خدمت خواهند کرد. تبصره - امور استخدامی و ارتقار فارغ التحصیلان دانشکده به پایههای اداری تابع قوانین مربوطه خواهد بود.

ماده ۵ - فارغ التحصیلانی که برای خدمت در قسمت های انتظامی اختصاص داده می شوند علاوه برداشتن رتبه اداری بدرجه ستوان دوم شهربانی مفتخر میشوند. تبصره - ترفیعات این افسران و سایر افسران شهربانی کل کشور از لحاظ نیل بدرجات بالا تر کماکان تابع قوانین ومقررات نیروهای مسلح شاهنشاهی خواهد بود. آئین نامه اجرائی این ماده را وزارتین جنگ و کشور با توجه به قانون ترفیعات نیروهای مسلح شاهنشاهی تنظیم و پس از تصویب کمیسیونهای کشور ونظام مجلسین بموقع اجرا خواهند گذاشت.

ماده ۶ - داوطلبان ورود بدانشکده باید تعهد لااقل ۱۲ سال خدمت شهربانی کل کشور نموده وتابع مقررات آن باشند در صورت تخلف علاوه بر تعقیب اداری دوبرابر کلیه هزینه ایرا که بوسیله شهربانی کل در مدت تحصیل برای آنان صرف شده نقد ویکجا مسترد دارند.

ماده ۷ - دانشجویان دانشکده افسری شهربانی در مدت تحصیل وباجازه شهربانی وظائف مأمورین انتظامی شهربانی را قانوناً عهده دار شده و چنانچه فارغ التحصیل شده ومشغول خدمت گردند دوره تحصیل آنان جزو خدمت زیر پرچم محسوب میشود.

ماده ۸ - اساسنامه وبرنامه وشرايط خاص ورودی و امتحانات وشرايط معلمین دانشکده بتصویب شورایعالی فرهنگ میرسد وبفارغ التحصیلان دانشکده مزبور دانشنامه لیسانس داده می شود.

قوانین

ماده ۹ - قانون اجازه تأسیس آموزشگاه شهربانی مصوب ۱۱ اردیبهشت ۱۳۲۲ از تاریخ تصویب این قانون ملغی است.

ماده ۱۰ - وزارتخانه های کشور و فرهنگ و جنگ مأمور اجرای این قانون میباشند. قانون فوق که مشتمل بر ده ماده و دو تبصره است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه یکشنبه ششم تیرماه یکهزار و سیصد و سی و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است. نخست وزیر

وزارت فرهنگ

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون راجع بتربیت پزشک برای بخش ها و شهرستان ها و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد:

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم.

ماده اول - قانون راجع بتربیت پزشک برای بخش ها و شهرستان ها که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند. بتاریخ دوازدهم

تیرماه ۱۳۳۸

قانون راجع بتربیت پزشک برای بخشها و شهرستانها

ماده ۱ - بمنظور کمک بتأمین پزشکان مورد احتیاج شهرستانها و بخشها و دهات تابعه آنها هر یک از دانشکده های پزشکی تهران و شهرستانها مکلف هستند که از تاریخ تصویب این قانون همه ساله حداقل بیست درصد عده داوطلبانی را که از طریق مسابقه انتخاب میکنند از میان فارغ التحصیل های بومی شهرستانها و نقاط تابعه آن از طریق مسابقه ای که در دانشکده های پزشکی مربوطه انجام میگردد و آئین نامه آن از طرف وزارت فرهنگ اعلام خواهد شد انتخاب نمایند این دانشجویان باید تعهد نمایند که پس از پایان تحصیل لااقل برابر سال های تحصیل پزشکی در شهرستانها و بخشها و دهات ناحیه ای که از آن انتخاب شده اند بشغل پزشکی مشغول شوند تنظیم مقررات مسابقه بعهد وزارتین فرهنگ و بهداشتی بوده و تعیین سئوالات مسابقه از طرف دانشکده پزشکی مربوطه تهیه میگردد. تقسیم این عده بین شهرستانها و بخشها و دهات با توجه باحتیاجات هر منطقه بعهد بهداشتی استان میباشد.

ماده ۲ - وزارتخانه ها و مؤسسات عمومی اعم از دولتی یا ملی و شهرداریها که بخدمت پزشکی در شهرستانها احتیاج دارند میتوانند در درجه اول داوطلبانی که طبق ماده یک انتخاب میشوند یا در صورت احتیاج بعده اضافی دیگر از دانشجویان دانشکده های

قوانین

پزشکی کمک هزینه تحصیلی پرداخت نمایند و آنان را متعهد سازند که پس از پایان تحصیل پزشکی در خدمت آن وزارتخانه یا مؤسسه درآیند.

این قبیل دانشجویان باید پس از خاتمه تحصیل برابر مدتی که کمک هزینه دریافت نموده اند در هر نقطه که آن وزارتخانه یا مؤسسه تعیین میکند خدمت نمایند دانشجویانیکه از کمک هزینه وزارت بهداشتی استفاده نموده اند موظفند سه سال اول خدمت خود را در بخشها و بقیه آنرا در شهرستانهاییکه وزارت بهداشتی تعیین میکند انجام وظیفه نمایند.

تبصره - میزان و شرایط پرداخت کمک هزینه را وزارت بهداشتی تعیین خواهد نمود.
ماده ۳ - وزارت فرهنگ و فراغ التحصیلان مشمول مواد یک و دو پروانه موقت برای طبابت و یا خدمت پزشکی در محل یا حوزه معینی که از آن انتخاب شده اند میدهد و پروانه دائم باین عده موقعی داده خواهد شد که تمام تعهدات خود را انجام داده باشند.
ماده ۴ - از تاریخ تصویب اینقانون فراغ التحصیلان دانشکدههای پزشکی کشور موظفند دو سال اول اشتغال بطبابت را در نقاطی غیر از شهرهایی که دارای دانشکده پزشکی میباشند انجام دهند.

تبصره - فراغ التحصیلانیکه در مسابقه های دانشکده های پزشکی شرکت کرده و موفق میشوند مشمول این ماده نمیباشند.

ماده ۵ - دانشجویانی که کمک هزینه دریافت نموده اند هر گاه پس از خاتمه دوره تحصیلی از انجام تمام یا قسمتی از تعهدات خود استنکاف نمایند بایستی سه برابر کمک هزینه ای را که دریافت نموده اند یا به نسبت مدتی که انجام تعهد نکرده اند یکجا بوزارتخانه یا مؤسسه مربوط نقداً پرداخت نمایند و در غیر اینصورت حق دریافت پروانه طبابت را نخواهند داشت.

ماده ۶ - از تاریخ تصویب این قانون در صورتیکه در مراکز استانهاییکه دارای دانشکده پزشکی هستند احتیاج بادامه کار آموزشگاه های عالی بهداشتی نباشد وزارتین و بهداشتی میتوانند از پذیرفتن دواطلب جدید خودداری نموده و بجای آن در نقاطیکه لازم بدانند اقدام بتأسیس آموزشگاههای مذکور نمایند ولی در هر صورت دانشجویانی که در این آموزشگاهها مشغول تحصیل هستند تحصیلات خود را با شرایط سابق ادامه خواهند داد.
تبصره - فراغ التحصیلان آموزشگاههای عالی بهداشتی کنونی در صورتیکه معدل نمرات چهار سال آنها از چهارده کمتر نباشند و از عهده امتحانات مواد اساسی سالهای اول و دوم و سوم دانشکده پزشکی مربوط برآیند میتوانند در سال چهارم آن دانشکده ادامه تحصیل بدهند و تعهدات خود را پس از خاتمه تحصیلات پزشکی انجام بدهند.

ماده ۷ - وزارتین فرهنگ و بهداشتی مأمور اجرای اینقانون میباشند.
قانون فوق که مشتمل بر هفت ماده و سه تبصره است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه یکشنبه ششم تیرماه یکهزار و سیصد و سی و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت
اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است. نخست وزیر